

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$6.00
pusei metų - 6 months .. \$3.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Publisher in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966
Address:
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 5

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1970 METŲ VASARIO - FEBRUARIO 4

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

65 - TIEJI METAI

Prezidentas pasiūlė kongresui \$200.8 bilionų biudžetą

Siekama \$1.3 biliono pertekliaus. Karinės išlaidos gerokai sumažintos, bet dar sudaro \$73.6 biliono.

Praeitą pirmadienį prezidentas Nixonas pateikė kongresui 1971 fiskalinių metų biudžeto projektą. Jis numato 200.8 bilionų dolerių išlaidų, kurių didelę dalį sudaro krašto apsaugos reikalingam skiriamos sumos.

Siekdamas pristabdyti inflaciją ir užtikrinti kraštui sveiką ekonominį vystymąsi, prezidentas biudžeto apskaičiavime numato 1.3 biliono dolerių perteklių. Ar to pertekliaus tikrai bus pasiektas, parodys tik realaus gyvenimo sąlygos, nes dažnai naujai atsiradusi politinė ar karinė įtampa bei nesummatyti ekonominiai suvyravimai gerokai pakeičia iš anksto sudarytus planus.

Nors naujasis biudžetas ir didelis, bet jame gerokai sumažintos išlaidos žemės ūkiui skirtiems primokėjimams, erdvės tyrimams ir net veteranų globai.

Krašto apsaugos bei visokiems kariniams reikalingam numatyta 73.6 bilionų dolerių. Tai yra 5.8 bilionų mažiau, negu praeitais metais, ir iš viso šis karinis biudžetas yra mažiausias nuo 1950 metų.

Pažymėtina, kad nuo prezidento Eisenhowerio laikų karo biudžetą suplanuodavo krašto apsaugos sekretorius ir kiti civiliniai pareigūnai, o dabar jį sudarė patys Pentagono generolai. Bet Pentagono veiklai prižiūrėti prezidentas dabar yra sudaręs taip vadinamąją Tautinę Saugumo Tarybą, kuri atkreips akį į įtų lėšų skirstymą tarp atskirų karinių žinybų ir ginklų rūšių.

Šia proga tenka paminėti ir bilionines išlaidas, kurios tęsis eilę metų. Tai milžiniškos sumos priešraketinių raketų gamybai, kurių svarbą krašto saugumui išryškino prezidentas spaudos konferencijoje. Jis mano, kad tokių raketų statyba yra būtina ne tik spirantis prieš sovietų atominių bombų grėsmę, bet ir prieš mažiau pažangių valstybių atomines raketas, kuriomis galėtų pabandyti terorizuoti šį kraštą. Čia Nixonas turėjo galvoje augantį raudonosios Kinijos atominių pajėgumą.

Neabejotina, kad pasiūlytas biudžetas ir numatomos tolimesnės ateities išlaidos sukels kongrese dar nemažą ginčų, ir gali būti padaryta kairiųjų pakeitimų į vieną ar kitą pusę.

Dubčekas byla nebaigta

Čekoslovakijos komunistinės tvarkos reformatorius Dubčekas dabar yra jau ambasadorius Turkijai, bet neteko centro komiteto nario pareigų. Nors partijos bilietas dar neatimtas, bet jo priešai nerimsta, kad jisai pats savęs nepasmerkė ir liko teismo nenubausas.

Dubčekas šalininkai mėto mi iš atsakingų vietų. Vien iš centro komiteto jau išmestas apie 80. Dubčekas šalininko ministerio pirm. Čarnik vietą užėmė aklas Maskvos pakalikas Strougal.

Žinoma, tauta dabartinių Maskvos tarnų nekenčia, ir net prisibijoma galimo sukilimo, kuris baigtųsi tik kraujo praliejimu ir dar padidėjusia Maskvos priespauda.

Gal baigsis General Electric streikas

Milžiniškos General Electric streikas tęsiasi nuo praeito rudens. Jis palietė 150.000 darbininkų. Jau pavyko susitarti su 3 didžiosiomis unijomis pratęsti sutartį 40 mėnesių. Darbininkai laimėję 88 centus valandai. (Dabar valandinio uždarbio vidurkis yra \$3.25). Tą susitarimą dar turi patvirtinti unijų nariai.

Von Braunas planuos erdvės programas

Raketų specialistas dr. von Braunas iki šiol vadovavo Erdvės Tyrimų agentūrai Huntsville, Ala., o dabar perkeltas į Washingtoną, kur projektuos erdvės programas. Jis kadaise vadovavo Vokietijos raketų gamybai, JAV pastatė didžiąją Saturn 5 raketą, kuri iškėlė Apolo erdvėlaivius iki mėnulio, be to, suprojektavo Jupiter ir Redstone raketas.

Vos nesustojo visi geležinkeliai

Geležinkeliečiai jau 14 mėnesių tariasi su savo darbdaviais ir negali susitarti. Pagaliau jie nutarė streikuoti ir būtų sustoję visi geležinkeliai, bet teismas įsakė 10 dienų palaukti. Tikimasi, kad per tą laiką pavyks susitarti.

Popiežius gina celibatą

Olandijos kunigai smarkiausiai reikalauja leisti jiems vesti, ir jų kardinolas Alfrink pasirošęs vyksti į Romą ir prašyti popiežių šį kunigų norą patenkinti. Deja, jo viltis subliūško, nes praeitą sekmadienį popiežius griežtai pasisakė už celibatą ir nenori to klausimo net diskutuoti.

Prancūzija pritaria Brandto politikai

Po V. Vokietijos kancelerio Brandto pasimatymo Paryžiuje su Prancūzijos prezidentu Pompidou skelbiama, kad Prancūzija pritaria Brandto pastangoms pagerinti santykius su Sovietų Sąjunga ir jos satelitais.

Vokietijos užsienio reikalų ministras Scheel išvyko į Maskvą vesti derybų.

Būrys triukšmadarių norėjo sutrukdyti Kalifornijos kolegijos prez. Hayakava paskaitą Bostono universitete. Susirėmimo su policija sužeista 13 policininkų ir 6 triukšmadariai, 31 suimtas, išdužyta daug langų. Mat, dr. Hayakava per trumpą laiką sutvarkė triukšmadarius savo kolegijoje, tai čia norėta jam atskieryti.

Arabai ir žydai vėl ėmė smarkiau šaudytis. Praeitą savaitę įvyko 2 valandų didelio masto susirėmimas tarp Izraelio ir Sirijos dalinių, dalyvaujant tankams ir lėktuvams.

Bostono majoras pasiūlė \$175.7 mil. biudžetą, kuris yra \$15 milijonų didesnis už šiemetinį. Namų savininkams numatoma vėl padidinti mokesčius po \$13.50 už kiekvieną turto vertės tūkstantį.

Vietname vėl sustiprėjo karo veiksmas. Tik praeitą sekmadienį ir sekmadienį komunistai puolė net 70 kartų. Žuvo 19 amerikiečių. Komunistų užmušta apie 400.

Los Angeles nuteisti 3 studentai už riaušių kėlimą universitete nuo 1 iki 25 metų kalėti. 15 gavo mažesnes bausmes. Beveik visi jie negrai.

Studentų demonstracijose prieš Filipinų prezidentą Marcos žuvo 5, sužeista 157 ir šimtai suimti.

Iš Provincetown, Mass., muziejaus pavogtas 15x11 colių paveikslas, kuris vertinamas \$500,000.



Viršuje angliakasių vadas Yablonskis, jo žmona ir duktė. Jie visi trys buvo nužudyti savo namuose netoli Pittsburgo prieš pat Naujuosius Metus. Apačioje kairėje Claude Vensley, dešinėje aukščiau Aubran Martin, žemiau Paul Gilly. Jie visi trys kaltinami nužudę Yablonskių šeimą. Esą išaiškinta, kad vienas kaltinamųjų iš dar nežinomo asmens gavo \$1,700 už Yablonskių nužudymą. Pasirošimas prasidėjęs pernai liepos mėnesį. Galvota Yablonskių nužudyti metant į jį bombą, bet galų gale pasirinktas kitas būdas — įsiveržti į butą ir nužudyti iš arti. Yablonskis netrukus turėjo liudyti senate apie angliakasių uniją, ir, sakoma, jis būtų ten papasakojęs apie daug visokių neleistinai daromų ten dalykų, todėl labai svarbu išaiškinti, kas tuos žmogžudius papirko. Gal policijai ir teismui pavyks tai padaryti.

Kaune mirė Marija Nemeikšaitė

Sausio 28 d. mirė ilgai sirgusi Marija Nemeikšaitė, 83 m. amžiaus, plačiai žinoma akių gydytoja prof. Juozo Nemeikšos, mirusio 1958 m., sesuo. Velionė buvo priešmokyklinio auklėjimo pradininkė Lietuvoje. Jos nuopelnai toje srityje yra labai dideli.

Marija gimė Šiauliuose, jauna būdama neteko tėvų, išaugo Putvių šeimos globojama, anksti įsitraukė į visuomeninę veiklą, talkininkavo platinant draudžiamą spaudą. Pirmą pasaulinį karą praleidusi Rusijoje, grįžo į Lietuvą ir tuoj įsitraukė į tada dar visai apleistą sritį — priešmokyklinio jaunimo auklėjimą. Jos pastangomis vaikų darželiai buvo įsteigti Kaune, o vėliau tas sumanymas prigijo ir kitur.

Marija kartu su kitomis moterimis įsteigė Lietuvos Vaiko draugiją, kuriai ilgai vadovavo. Ta draugija steigė savo skyrius, o šie vaikų darželius, vasaros aikštes, vaikų skaityklas, darželių vedėjų kursus ir kt. Buvo įsteigtas Kaune Motinos ir Vaiko muziejus, išleistas Motinos ir Vaiko žurnalas, kurį Marija redagavo eilę metų. Ji taip pat redagavo Vyturį, Motinos ir Vaiko kalendorių, vadovavo pedagoginėm radijo valandėlėm.

Mirė auksinės sielos moteris, visą savo gyvenimą tesirūpinusi Lietuvos ateitimi ir visas savo jėgas pašventusi priaugančiam Lietuvos jaunimui.

Kinija kasasi į žemę, laukdama sovietų puolimo

Derybos su sovietais neduoda vaisių. Miestuose kasamos slėptuvės ir tuneliai. Evakuojami gyventojai.

Nors dar vis vyksta Sovietų Sąjungos-Kinijos derybos įvairiems tų kraštų nesuipratimams išlyginti, bet jų teigiamų rezultatų dar nematyti, ir tie pasitarimai kiniečių ne kiek neramina. Tose derybose raudonoji bandė kelti savo teritorinius reikalavimus, bet sovietai, aiškėja, to klausimo nenori nė minėti ir visą pokalbį stengiasi nukreipti tik į pasienio susisiekimo, prekybos bei kitus antraeilius reikalus. Kiniečių vadams atrodo, kad Sovietų Sąjunga tenori tik laimėti laiko, užmigdyti kiniečių budrumą ir netikėtai pulti Kinija visa savo atomine jėga. Tai turėdami galvoje Kinijos komunistai irgi atitinkamai ruošiasi su tikėtą galimą smūgį. Ji atlaikyti ir tada pereiti į puolimą milžiniškomis savo gyventojų masėmis.

Kaip amerikiečių korespondentas David Kiles praneša, Kantonio ir kituose miestuose šiuo metu skubiai rengiamos priešlėktuvinės ir priešatominės slėptuvės ir nuolat daromi pavojaus meto bandymai. Be to, kasami iš miestų centro vedantieji ilgiausi tuneliai, kuriais atominio puolimo metu gyventojai galėtų pabėgti.

Jis rašo, kad iš didžiųjų miestų keliamos ir svarbės žmonės bei darbininkai. Evakuojami ir vaikai bei senesnio amžiaus žmonės, kuriems nebūtina didmiesčiuose gyventi.

Be to, ten vyksta gyventojų karinis apmokymas partizaniniams veiksams. Karo reikalui paruošiami lygiai vyrai moterys ir net paugliai. Pavojaus nuotaiką dar stiprina intensyvi propaganda, raginant būti pasiruošusiems ginti tėvynę ir suduoti priešui lemiamą smūgį, tarytum tas karas bus jau rytoj.

Nors laikas aiškina, kad tai daroma tik norint nukreipti dėmesį nuo vidaus politikos sunkumų, bet budresni Vakarų korespondentai įsitikinę, kad Kinija jaučia realų sovietų puolimo pavojų ir dėl to vyksta tiesiog karštingas pasiruošimas jam atremti.

Didelė geležinkelio nelaimė

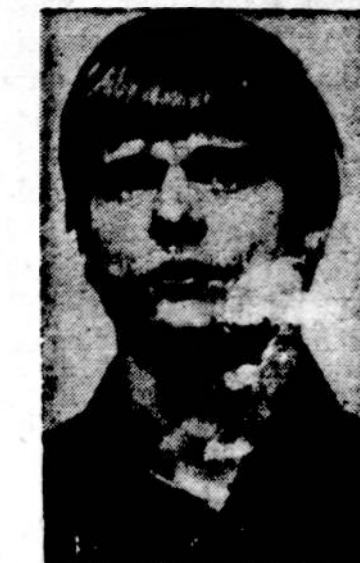
Argentinoj pirmadienio naktį greitasis traukinys susidūrė su kitu traukiniu. Žuvusių yra per 100 ir keli šimtai sužeisti. Tai didžiausia traukinio nelaimė Argentinos istorijoje.



Kard. James McIntyre, Los Angeles arkivyskupas, pasitraukęs iš savo pareigų dėl amžiaus — jam jau 83 metai. Jis buvo vienas iš konservatyviausių aukštųjų dvasininkų, turėjęs nesuipratimų ne tik su vienuolėmis ir kunigais, bet ir su pasauliečiais dėl civilinių teisių ir reformų.



Clevelando "raudonasis" pramonininkas Cyrus Eaton, 86 m. amžiaus, kalba spaudos klube Washington. Jis lankė 8. Viet. name. Pasak jį, 8. Vietnamo komunistai žadą palengvinti susitarinėjimą su belaisviais. Jam atrodo, kad Vietnamo komunistai tėra linkę susitaikyti irbaigti karą; tik jų sąlygas patenkinti.



Pernai rudens išrinkto New Jersey gubernatoriaus Cahill sūnus John, 19 m. amžiaus, Jis Philadelphiaje suimtas ir traukiamas teisman, nes pas jį rasta narkotikų.

Visi aukosime Amerikos Lietuvių Tarybai

Sausio 24 d. Chicagoje Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovai, dalyvaujant Vliko vicepirm. J. Audėnui ir PLB valdybos vicepirm. dr. H. Brazaičiui, tarėsi įvairiais, jų tarpe ir finansų telkimo reikalais. Tarėsi ir nesutarė: JAV LB atstovai reikalavo, kad Vasario 16-sios minėjimuose surinktos aukos būtų padalintos lygiai tarp Lietuvių Bendruomenės, Amerikos Lietuvių Tarybos (Alto) ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (Vliko). Alto atstovai su tuo nesutiko. Vadinasi, vėl turime tą pačią trintį, kurią turėjome pernai šiuo metu.

Praeitą vasarą JAV Lietuvių Seime Detroito JAV LB Tarybos pirm. dr. Petras Vileišis labai aiškiai pareiškė, kad dabar nebus ginčų tarp Alto ir L. Bendruomenės, kad Vasario 16 proga sudedamos aukos eis Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri jomis dalinsis su Vliku. Po tokio aukščiausiojo JAV LB atstovo pareiškimo atrodė, kad dabar tikrai nebereikės savo tarpe ginčytis dėl labai aiškių dalykų, bet, kaip matome, apsirikt: LB Tarybos pirmininko duotas pažadas LB valdybai nieko nereikia, ir ji vėl pradeda groti tą pačią erzinančią muziką, kaip ir pernai.

Tikrai apgailėtinas reiškinys, kad mūsų aukščiausiose veiksmuose yra žmonių, kurie, užuot skyrę visas jėgas jiems priklausomam darbui, kišasi į kitų veiklą ir ją trukdo.

Pagal seną tradiciją Vasario 16 proga renkamos aukos eina Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri šiame krašte vadovauja Lietuvos laisvinimo reikalams. Lietuvių Bendruomenė buvo sukurta mūsų kultūros veiklai vadovauti, todėl ji neturi jokio pagrindo telkti sau lėšas Vasario 16 proga. Tai Aiški Amerikos Lietuvių Tarybos privilegija.

Niekas neginčija, kad ir Lietuvių Bendruomenei reikia lėšų ir kad ji jas turi telkti, mūsų visų padedama, bet, tai darydama, ji neturi trukdyti rinkti lėšas Lietuvos laisvinimo reikalams.

Altas tas lėšas renka Vasario 16 minėjimuose, L. Bendruomenei dar lieka šimtai kitų dienų, todėl nelipkimė vieni kitiems ant kulnų, rankiodami pinigus! Per ištiesius metus galime visi padėti Bendruomenei, bet Vasario 16-sios minėjimuose taip pat visi, kam rūpi Lietuvos laisvinimo reikalas, aukosime Amerikos Lietuvių Tarybai!

Šaukiasi blaivybės draugijos

Kitoj vietoj rasite straipsnelį apie girtuokliavimą Sovietų Sąjungoje. Bloga padėtis tuo požiūriu ir Lietuvoje. Tai švyturio lapkričio mėnesio numerio rašo Vyriausiosios valstybinio draudimo valdybos vyr. gydytojas A. Statkevičius.

Pasak jį, Lietuvoje 1968 metais išgerta 33,830,000 litų (kvortų) degtinės ir vyno. "45 procentai visų nusikaltimų, beveik visos chuliganų išdaigos, daugiau kaip pusė visų apiplėšimų, vagysčių, nužudymų, išprievartavimų, didžioji dalis visų nusikaltimų transporte ir t.t." yra tų išgertųjų litų padariniai.

V. Statkevičius rašo, kad, turimais Respublikos valstybinio draudimo duomenimis, kas antras jauno darbingo žmogaus mirtimi pasibaigęs nelaimingas atsitikimas yra dėl alkoholio kaltės.

Daktaras sumini šiuos 1968 m. birželio mėnesio dėl girtumo įvykius būdingesnius nelaimingus atsitikimus, kurie tikrai vaizdingai kalba apie dabar ten esamą padėtį:

"5 diena. Pilietis Z.R., Pasvalio rajono ambulatorijos darbuotoja, būdama neblaivi, prie išvieto vėmė, užspringo mėsos gabalu, įkritė į išvieto duobę ir prigirė. Išmokėta iš valstybinio draudimo 500 rublių.

11 diena. Pilietis K.P. iš Biržų rajono, būdamas ne-

blaivus, šoko nuo traktoriaus, papuolė po pravažiuojančiu sunkvežimiu ir žuvo. Išmokėta 2000 rublių.

14 diena. Pilietis A.V. iš Prienų rajono labai girtas maudėsi kolūkių kūdroje ir prigirė. Išmokėta 2000 rublių.

18 diena. Pilietis L.A., vairuotojas iš Šiaulių rajono, būdamas neblaivus, maudėsi kūdroje ir prigirė. Išmokėta 1000 rublių.

18 diena. Pilietis Č. V., Šiaulių rajono darbininkas, neblaivus pasikorė. (Už savijudybę, apsidraudus nuo nelaimingų atsitikimų, nemokama).

20 diena. Pilietis G.B., vairuotojas iš Akmenės rajono, neblaivus maudėsi ir paskendo. Išmokėta 500 rublių.

20 diena. Pilietis G.A. iš Šakių rajono labai girtas maudėsi dirbtiniame šakių ežere ir prigirė. Išmokėta 1000 rublių.

21 diena. Pilietis A.A., traktorininkas iš Panevėžio rajono, būdamas neblaivus, motociklu važiojo per geležinkelio pervažą, pakliuvo no traukiniu ir žuvo. Išmokėta 2000 rublių.

23 diena. Pilietis D.V., stalius iš Raseinių rajono, būdamas neblaivus, ejo keliu, pateko no "Volga" ir žuvo. Išmokėta 1000 rublių.

26 diena. Pilietis Č.L., darbininkas iš Vilniaus rajono, prisigėręs su draugais naminės degtinės, užduo-



Virtuje Izraelio paraštininkai, nusileidę Raudonosios jūros saloje Shadwan ir iš ten pagrobę Egipto radaro stoties įrengimus. Apačioje žemėlapis, kuriame matome pažymėtą ir tą salą.

Kas kitur rašoma

STALINO "NUOPELNAI"

Chruščiovas driso nuvainikuoti Staliną, bet jam pačiam nuvirtus nuo sosto, Stalino dvasiai vėl sistemingai atgyja, ir jau vėl keliami jo nuopelnai. Naujojo partijos istorijoje Stalinas jau bandomas pateisinti ir net dėl jo vykdytų žiaurumų, už kuriuos atsakomybė suverčiama Berijai.

"Darbininkas" sausio 27 d. laidoje nuo savęs sumini tuos tikruosius Stalino "nuopelnus", apie kuriuos komunistai nutyli. Štai jie:

"Nuopelnai" partijai

Pirmiausia Stalinas yra labai nusipelnęs Sov. Sąjungos komunistų partijai. Jis 1934-6 laikotarpyje išvalė iš partijos 753,374 narius;

vėmimo masėms patekus į kvėpavimo takus. Išmokėta 1000 rublių.

27 diena. Pilietis R.P. iš Kapsuko gėrė prie elektros, įkrito į šėsupę ir paskendo. Išmokėta 1000 rublių.

Daktaras sako, kad jis suminėjo tik tuos asmenis, kurie buvo apsidraudę. Tokių nesą 10%, todėl nėra abejonės, kad dėl alkoholio žuvusiųjų skaičius tą mėnesį buvo kur kas didesnis.

Pasak daktarą, alkoholizmas yra gyventojų ne kultūringumo išvada. "Kultūringas žmogus moka, net nepažvelgęs, praeiti pro kiekvienoje maisto parduotuvėje besipuikuojančias butelius eiles. Jis žino, kaip išėiti blaiviam iš restorano, kavinės, iš nepraranda saiko nė didžiausiam pokylėje."

Ir kova su girtavimu, sako daktaras, nėra vien sanitarinio švietimo istaigų užduavinys. "Kur trūksta vidinės kultūros, ten sanitarinis švietimas mažai tepadės."

Tik, deja, nors šiandien Lietuvoje žmonės sovietinio pragaro ir bijo labiau negu ano pomirtinio, bet kad šia ir patys blaivintojai mėgsta išmesti talpią burnelę ir patys duoda paskatinantį pavyzdį.

Jokia Rusijos istorija negali išsiversti nepaminėjus Lietuvos. To neįsivengia nei Louis Fischerio "Russia's Road from Peace to War: Soviet Foreign Relations, 1917-1941" (499 psl., \$12.50), kuri pernai išėjo ir plačiai amerikiečių skaitoma,

armijos vadų sunaikino 13. 85 divizijos vadų žuvo 57. Iš 406 brigados generolų sušaudyta 220. Iš 80 vyr. gynybos tarybos narių likviduota 75. O aviacijos ir laivyno aukštieji vadai visi pasiūsti "pas Abromą".

Kiti "nuopelnai"

Tasai "didysis tautų vadai ir tėvas" turi "nuopelnų" ne tik savajai, bet ir kitoms tautoms, "savanoriškai" pasidavusioms po "jo saule".

Kai 1929 prasidėjo "būduzių" priverstinis varymas į kolchozus, drauge ir jų naikinimas, buvo sušaudyta virš milijono, o beveik pusantro milijono (daugiausia ukrainiečių) atsidūrė Sibiro koncentracijos stovyklose. 1933, baigus "būduzių" likviduoti, Sibire buvo veik pusketvirtą milijono kaimiečių.

Likviduojant Zinovjevą ir Kamenevą (1936), virš dviejų milijonų jų simpatikų buvo arba sušaudyti, arba pasiūsti į Sibirą.

Kai buvo nuteisti Piatakovas, Radekas ir Sokolnikovas (1937), virš pusantro milijono buvo sušaudyti arba atsidūrė Sibire.

Ryšium su Bucharino, Rykovo, Jagodos nuteisimu (1938) nukentėjo beveik 4 milijonai. O kai buvo nuteistas sušaudyti maršalas Tuhačevskis ir jo draugai (1937), virš 50,000 karininkų buvo sušaudyti, o 600,000 "berdrininkų" atsidūrė Sibire.

Ką sakė Chruščiovas?

Savo pranešime, padarytame XX kompartijos kongrese, Chruščiovas kalbėjo:

"Daugybė partijos, tarybų (valdžios) ir ūkio aktyvistų 1937-38 buvo palaikyti priešais, o tikrumoje jie nebuvo nei priešai, nei šnipai, nei sabotaznikai, bet tik garbingi, kuklūs komunistai. Jie dažnai, nepakeldami žiaurių kankinimų, tardytojų įsakymų, patys save apkaltino didžiausiais nusikaltimais. Iš 139 kompartijos centro komiteto XVII partijos kongrese išrinktų narių 98, tai yra 70 procentų, buvo areštuoti ir sušaudyti. Panašus buvo ir XVII kongreso delegatų likimas: iš 1966 delegatų 1191 buvo areštuoti ir apkaltinti kaip kontrevoliuciniai nusikaltėliai".

Srašas nėra pilnas

Be Stalino "nuopelnų" srašas dar nebaigtas. 1940 apie 15,000 lenkų karininkų buvo palaidoti Katyne. 1941 likviduoti visi Volgos vokiečiai. Tais metais buvo šimtai tūkstančių lietuvių, latvių, estų išežta į Sibirą. 1943-44 likviduoti čekėtai, inguvai, kalmukai, Krymo totoriai. 1940-53 vyko valymas naujai užgrobtuos kraštuose ne tik partijoje, bet ir iš viso siekiant kuo daugiau sunaikinti tu kraštų gyventojus. Tada buvo sušaudyta virš 850,000 asmenų, o virš 5 milijonų atsidūrė Sibire, ju tarpe virš 800,000 kompartijos narių.

SPAUDA BEVARTANT

Jokia Rusijos istorija negali išsiversti nepaminėjus Lietuvos. To neįsivengia nei Louis Fischerio "Russia's Road from Peace to War: Soviet Foreign Relations, 1917-1941" (499 psl., \$12.50), kuri pernai išėjo ir plačiai amerikiečių skaitoma,

Autorius tiesmukai sako: "Nauja ateitis Sovietijai prasidėjo 1941 m. birželio 22 d." Tą dieną "draugas" Hitleris puolė "kraujo broli" Staliną, kuris jau buvo pasiglemžęs Lietuvą ir jos kaimynes.

Fischeris čia sako: "Savo rubežius praplėsdama, Sovietija užsikorė imperiją ir karą su Vokietija. Čia prasidėjo nauja jos ateitis, kuri tebesivysto mūsų dienomis".

Sovietų ir ne sovietų istorikai (ir eiliniai žurnalistai) Stalino-Hitlerio rankų padavimą aiškina Stalino noru "gauti daugiau oro ir ploto" prieš nacius. Oras ir plotas reikė pasigrobimą pusės buvusios Lenkijos, Baltijos kraštų, Šiaurės Bukovinos ir Besarabijos (nuo Rumunijos). Fischeris šitokią aiškinimą griežtai atmeta. Sako, šie Stalino 1939-1940 metais pasigrobieji kraštai ne tik kad nebuvo atspara, bet palengvino vokiečiams kelią prie didesniųjų Rusijos labiau apgyventų miestų.

Kelio palengvinimo pavyzdį pateikia žymaus New York Times dienraščio bendradarbio Harrisono E. Salisburio knyga "The 900 Days: The Siege of Leningrad" (635 psl., \$10.00).

Penkioliktame šios knygos skirsnyje, pavadintame Baltos Gulbės, autorius pavaizduoja didrasių nesaugumo nuojautas Baltijos valstybėse ir lietuvių sukilimą atstatyti sovietų panaikintai nepriklausomai Lietuvos respublikai. Pavaizduoja kiek ir latvių bei estų ginkluotus pasipriešinimus (150-157 psl.). Ne to tikėjosi rusai, Baltijos kraštus užimdami. Autorius lyg ir bando perduoti tas nuotaikas, kai 5 psl. teigia: "When Stalin forced the Baltic states to return (?) to the Soviet Union in the summer of 1940, Leningrad had been given a new protective shield along the Baltic coast". (Kai Stalinas priverė Baltijos valstybes grįžti į Sovietų Sąją 1940 metais, Leningradui buvo duotas naujas apsaugos skydas pagal Baltijos pakraštį).

Šitas "skydas" tikrovėje buvo tilsas naciams greičiau prieiti prie Leningrado, tokiu būdu Lietuvos užgrobtas turėjo ryšį su Leningrado devynių šimtų dienų baidis išgyvenimu. Štai kaip Salisburis atpasakoja sovietų korespondento įspūdžius Estijos sostinėje Taline, kai jis, kaip Maskvos dienraščio korespondentas, ten atvyko karo išvakarėse:

"Michailovui atrodė, kad vietos gyventojai, ramiai kavinėse susėdę, valgo ledus, geria kavą ir kažko "laukia". Laukia, sako, vokiečių. O skersai gatvės kažkas klįjavo naujus atsisaukimus, skelbusius: "Draugai! Stokim kaip vienas ginti mūsų laisvės ir gyvybės!" Michailovui Taline tačiau viskas atrodė "taip ramu".

Tačiau Michailovas puičiai žinojo, kad ši paviršinė ramybė buvo apgaulė, nes jis jau prieš tai kelis sykius lankėsi Estijoje. Dienomis krautuvės buvo pilnos žmonių, bet naktimis buvo girdėti šūviai — tai veikė "penktoji kolona".

"Rusų laivyno korespondentas vaikštinėdamo gatvėmis ginklais apsigarso, it Amerikos kaubojus — re-

volveris už juostos, šautuvas ant pečių. Kitas rusas korespondentas Tarasenko nešiojosi dujokaukę, granatų ir šautuvą po pažastim".

Tasso agentūra birželio 13 d. užgincijo gandas apie artėjantį karą su vokiečiais, bet į didesnius Baltijos kraštų miestus tą dieną pasiūsti atrinkti policijos daliniai, kurie tuojau pradėjo masinius areštus. Salisburis sako, kad Lietuvoje suimta 35,000, po tiek pat Latvijoje ir Estijoje. Sako, iš viso areštuota apie šimtas tūkstančių baltiečių: ne komunistų partijų nariai, buvę kariskiai ir valdininkai, kunigai, verslininkai ir pasiturį ūkininkai.

Ziurovas

NUOMONĖS APIE KELIĄ IS VIETNAMO

Kokia šiandien JAV gyventojų nuomonė apie pasitraukimą iš Vietnamo karo po visų demonstracijų, šūkavimų, reikalavimų iš ten be sąlygų bėgti ar siūlomų visai priešingų planų? Galupo nuomonei tirti institutas, aplausinęs didelį skaičių gyventojų, dabar pateikė surinktus tuo klausimu davinius.

Aiškėja, kad už greitą besąlyginį pasitraukimą iš to karo pasisakė 19% apklaustųjų. 22% mano, kad reikia pasitraukti iki 1970 metų galo. Už tai, kad iš Vietnamo būtų traukiamasi planingai, paruošiant pačių vietnamiečių karines pajėgas ir joms perduodant karo našumą, nors tam reikėtų ir kelių metų laiko, pasisakė 40% apklaustųjų. Vadinasi, toks procentas dabar remia prezidento Nixono politiką.

Buvo 11% ir tokių, kurie reikalavo siūsti į Vietnamą dar daugiau kariuomenės ir suduoti priešui visomis karinėmis priemonėmis lemiamą smūgį.

8% apklaustųjų šiuo reikalu neturėjo jokios savo nuomonės ir mažai apie tą karą išmanė.

KONFERENCIJA BALŲ LITERATŪRŲ REIKALU

Tokia konferencija buvo sausio 31-vasario 1 dienomis Ohio universitete. Jos sumanytojas yra ten profesorius dr. R. Silbajoris.

Iš lietuvių skaitė paskaitas Ilona Gražytė, Birutė Ciplijauskaitė, Bronius Vaskelis, Algirdas Landsbergis, Algirdas Antanaitis, Henrikas Nagys ir Vytautas Kavolis. Be lietuvių, paskaitas skaitė keli latviai ir estai.

Konferencijos dalyviai L. ir R. Silbajoriai buvo pasikvietę į savo namus vakarienės.

VALDUI ADAMKUI NEPAVYKO

Naujienos, pasirėmusios Chicago Tribune, paskelbė, kad inž. V. Adamkus nebūsiąs paskirtas Federalinės Vandens Teršimo Kontrolės administracijos Chicago sritys direktorium, nes tos administracijos viršininkas norėjęs kito asmens ir todėl V. Adamkui pakilo koja.

V. Adamkui labai užtarė vidaus reikalų sekretoriaus padėjėjas Kleinas, bet jo pečiai buvo persilpnę kito viršininko spaudimui atlaikyti. Gaila, kad lietuviui nepavyko.

KAS NERĖJO NEVĖRĖIA,
SO NIEKAS NEVĖRĖIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

KAS GIRDETI NEW YORKE

Vasario 16-sios minėjimas

Kaip jau buvo rašyta, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukakties minėjimas bus sekmdienį, vasario 15 d. mokyklos patalpose, 999 Jamaica Ave. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas inž. Jurgis Valaitis, Vliko narys. Meninėje programoje dalyvauja solistas Citvaras, du chorai: vyrų, kuriam vadovauja V. Strolia, ir moterų, Cibo vadovaujamas, ir Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė.

Alti vadovauja adv. S. Briedis, sekretoriauja J. Gaidys.

Alto valdyba, mirus nariams Domui Penikui ir Vaclovui Alksniniui, vieton gėlių vainiko paaukojo Lietuvos Fondui \$25. Taip nūta elgtis ir ateityje — ne gėlių vainikus pirkti, bet aukoti Lietuvos Fondui.

Verta pastebėti, kad ne visi nariai lanko Alto posėdžius.

Kitos naujienos
Visuomenininko Aleksandro Šulaičio žmona Ona atsigulė ligoninė gerklės operacijos.

Jų sūnus Donatas kartu su žmonės reikalų vedėju išskrido į Japonijos sostinę prekybos reikalais.

Akt. L. Valiuko ir kitų yra organizuojamas lėlių teatras. Tai bus pirmas toks lietuviškas lėlių teatras.

Laisvės Žiburio radijas balandžio 4 d. rengia tautinių šokių sambūrio Grandinės spektaklį.

Kaip žinia, Grandinėle yra pakviesta atvykti Venecuelos švietimo ministerijos. Ta proga nori aplankyti ir laikurias kitas P. Amerikos valstybes, kur daugiau lietuvių gyvena.

Lietuvių Darbininkų dr. jos skyrius tapo Lietuvos Atsiminimų radijo nariu.

Prieš kelias dešimtis metų New Yorko siuvyklose dirbo daug lietuvių, lenkų, airių, vokiečių ir žydų. Siuvyklų žymią dalį valdė žydai. Buvo ir lietuvių siuvyklų savininkų.

Siuvėjų unijon lietuvių buvo tiek įsigalėję, kad unija parėmė Dariaus ir Girėno bei Vaitkals skridimus į Lietuvą, aukoję ir Darjaus-Girėno paminklui statyti.

Dabar siuvyklų darbininkų padėtis žymiai pasikeitė. Senieji išmirė arba išėjo į pensiją, jų vieton atėjo negrai ir portorikiečiai. Lietuvių jau labai mažai beliko.

Unija išsuderėjo, kad negrų vado dr. Kingo nužudymo diena būtų šventė ir už ją būtų sumokama. Išsuderėjo ir atlyginimų 20% pakėlimą.

Paskutiniiais metais vis daugiau kiniečių atvyksta iš įvairių Azijos valstybių, kur jie vertėsi amatais, prekyba, o dabar juos vis smarkiau spaudžia vietos gyvenotojai. Jie atvyksta ne tuščiomis rankomis: turi ir kuklaus kapitalo, čia tuoj kim-

ba į biznį, steigia skalbyklas, valgyklas ir kt. Žodžiu, jiems lengviau įsikurti negu portorikiečiams ar negrams. Iki šiol kiniečių centras buvo Los Angeles, bet jam gal teks nusilenkti New Yorkui.

KAŠUBOS PUOŠIA
DANGORAIŽIUS

New Yorke gyvena Aleksandra ir Vytautas Kašubos. Abu jie dailininkai. Aleksandra keramikė, o Vytautas — skulptorius. Jie abu dar palyginti jauni žmonės, bet jau gal plačiau žinomi amerikiečių, negu lietuvių tarpe. Jie savo darbus jau taip pagarsėjo, kad dabar puošia milijoninius dangoraižius.

Aleksandro Kašubienės mozaikos darbai puošia Kalifornijos banko rūmus San Francisco ir Portlando miestuose, Rochesterio technologijos instituto sienas ir kt.

Didžiausias Chicago bankas — First National — pastatė 80 aukštų rūmus, kurie su visais įrengimais kainuos per 100 mil. dolerių. Ir štai tu rūmų iškilmingiausių salė išpuošimui pakvietė Aleksandrą Kašubienę: Jose posėdžiaus iš viso pasaulio suvažiuavę pramonininkai, finansininkai ir grožės mūsų tautietės menu.

Darbu A. Kašubienėi netrūksta. Dabar ji pasirašė sutartį su Baltimorės miesto savivaldybe išpuošti dvi aukštesniosios mokyklos rūmų sienas.

A. Kašubienė meną studijavo Kauno Meno mokykloje ir Vilniaus Dailės akademijoje.

Vytauto Kašubos darbai taip pat atkreipė amerikiečių dėmesį. Jo kūrinių yra didžiulė bažnyčioje Washington, kur įrengta ir lietuvių koplyčia, milžiniškų Prudential rūmų Bostone bažnyčioje (Dangaus karalienės, šv. Antano, šv. Judo apaštalų figūros), Buffalo universitete ir kt.

BROCKTON, MASS

Sandaros pavyzdys

Sandaros 24-ji kuopa Brocktone kiekvienais metais skiria Vasario 16-sios proga Lietuvos laisvinimo reikalams \$100 iš savo kasos, o antrą šimtą sudaro atskirame Lietuvos laisvės šventės minėjime. Taip pat šiemet jau paskirtas \$100 iš kasos, o vasario 8 d. rengiamame minėjime pietų forma kiekvienas dalyvis aukos Lietuvos laisvinimo reikalams po \$1.00. Tų pietų visas išlaidas kuopa padengs iš kasos, o surinkti pinigai iš dalyvių bus perduoti Amerikos Lietuvių Tarybai.

Tai gražus pavyzdys dviem požiūriais: viena, sudaroma graži suma Lietuvos laisvinimo reikalams; antra, nesitenkinama auksa iš kasos, bet rūpinamasi, kad visi nariai aukotu. Ypač svarbi šioji paskutinė aplinkybė. Jei visi nariai per savo organizacijas aukotų, tai po \$1.00 Lietuvos laisvinimo reikalams, tai daug gražių darbų būtų galima atlikti.

NASHUA, N.H.

Mūsų naujienos

• Balso skyrius, kuriam vadovauja Kazys Grauslys, šiemet Vasario 16 nutarė minėti koncerto-vakarienės pavidalu Jono Wolleno vedamoje McNulty ir Foley pobūviams istaigoje, 183 Amherst St. Tai bus sekmdienį, vasario 22 d. Pradžia 3 val. po pietų. Bilietai po \$3 gaunami pas Balso valdybos narius ir klebonijoje.

• Advokatas-teisėjas Leonardas Velishka išvyko vieną mėnesį sveikatos taisyti į Elliot ligoninę Manchesteryje, kur ji prižiūrės jo gimnastis dr. Judickis. Linkime greitai pasveikti!

• Amerikiečių organizacijos Jaycee vietinis skyrius šiemet vėl parinko lietuvių metiniam atžymėjimui. Tai mokytojas Stasys Stancius. Pernai skyrius jį parinko kaip žymiausią miestie mo-kytoją, o šiemet kaip žymiausią mūsų miesto jauną vyrą.

• Vietos spauda pranešė, kad jaunas advokatas Charles Kazlauskas, Jr., gina vieno 23 metų jaunuolio bylą Wiltono teisme.

• Jaunas policininkas Robertas Marchenonis dažnai patenka į spaudą, nes pasižymi piktdarių gaudymu. Aną dieną kitu policininku draugėje padėjo sugauti du jaunuolius plėšikus.

• Miesto tarybos narys Jonas Česiūnas (John Cheson) vėl pateko į keletą tarybos sudarytų komisijų: finansų, mokyklų, gatvių tiesimo ir išvykos suruošimo. Taryba priėmė jo pasiūlymą sudrausti persunkius sunkvežimius važiuojam per Taylor's Fall tiltą, kuris nėra saugus, nes pasenęs.

• Majoras Sullivan nominavo Tamą G. Kudzmą miesto zonų nustatymo komisijon. Jei bus išrinktas, tarnaus 5 metus.

• Laikraštis Broadcaster 1590, kurio redakcijos štabe dirba lietuvių kilmės Barry Palmer, išspausdino ilgą straipsnį apie buvusį miesto policijos kapitoną Alfonso A. Zapeną. Vėliau pateiksimė to straipsnio plateanę ištrauką.

• Tas pats laikraštis įdėjo ir paveikslą lietuvių Stasio Markarevičiaus, kuris dabar dirba didžiojoje Hammar Hardware krautuvėje ir yra vienas stipriųjų vargironinko Jono Tamulionio vadovaujamo bažnytinio choro dainininkų.

AUSTRIJA

Mirė dr. P. Švambaris

Vienoje sausio 8 d. mirė veterinarijos gyd. Petras Švambaris, buvęs Lietuvos kariuomenės pulk. keitennas, Kauno Veterinarijos akademijos klinikos direktorius. Velionis buvo gimęs 1899 m. Šiauliu valst. 1941 metais pasitraukė į Austriją, kur buvo baigęs veterinarijos mokslus, ir ten vertėsi veterinarijos gydytojo praktika.

LAWRENCE, MASS.

Ruošiamės Vasario 16-ajai

Sausio 25 d. posėdžiauto Alto skyriaus atstovai. Be visų draugijų atstovų, dalyvavo ir abiejų parapijų kunigai.

Skyriaus valdyba palikta tos pačios sudėties: pirm. John A. Stundza, vicepirm. Mary Phillips, sek. M. Stonie, izd. Ursulė Penkienė.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 52-ją sukaktį nutarta minėti vasario 15 d. šv. Pranciškaus bažnyčios salė (ji yra Brandford gt.) 2 val. popiet.

Minėjime pakviesti kalbėti miesto majoras Danielis Kiley, sen. William Wall, gub. patarėjas Thomas L. ne, šv. Pranciškaus parapijos kleb. kun. P. Sakalis, Lietuvių Tautinės parapijos kleb. kun. J. Gasparianas, kun. Jonas Bernatoni.

Meninę programą rengia šv. Pranciškaus parapijos vargonininkas Jonas Norckus, jam talkininkauja U. Penkienė, M. Phillips ir A. Stundzaitė.

Po minėjimo bus toje pačioje salėje vakarienė. Prisiakindino naują valdybą Lietuvių Moterų Piliečių klubas sausio 18 d. surengė metinį banketą-pietus, o vėliau buvo prisiakindinta naujoji valdyba: pirm. Ursulė Penkienė, vicepirm. Amelija Stundzaitė, sek. Ona Stonienė, fin. sek. Lena Šupetrienė, izd. Barbara McDermott, izdo glob. Ona Šurnienė ir T. Karlonienė.

Klubas turi apie 100 narių. Narėms susirgus, jas aplanko Penkienė ir Stundzaitė ir įteikia dovanėle.

Mirė U. Klevienė mirė gruodžio 31 d. Kalifornijoje, kur ji iš Lawrence'co buvo išvykusi kartu su dukra ir žentu prieš ketvirtą metų.

Būdama Lawrence, velionė dalyvavo vietos oranizacijose, išvykdama buvo Lietuvių Moterų klubo iždininkė. Ji buvo rimta mokeris, mokėjusi su visais gražiai susyventi.

Velionė paliko būdinių dukterį ir žentą Carlile, gyv. Garden Grove, Kalifornijoje.

Tebūnie Tau, Ursule, lengva šio krašto žemele. Tavo artimiesiems gili užuojauta.

M. Stonie

AUSTRALIJA

Laukia Stasio Baro

Dirvos bendradarbis Vl. Radzevičius rašo, kaip ruošiamasi solisto Stasio Baro koncertams. Sudarytas planas komitetas, norima, kad solistą išgirstų kuo daugiau australų.

Adelaidėje koncertas bus pačioj geriausioj salėj Meno festivalio išvakarėse. Salės priekšambariuose bus įrengta Neturčių rankdarbių paroda. Tikimasi, kad pusė svečių bus svetimtaučiai.

S. Baras Adelaidėje laukiamas vasario 25 d., koncertas bus vasario 26 d. Tas 3 dienas komitetas planuoja panaudoti solisto pristatymui per radiją ir televiziją.

S. Baras dainuos ir keiliose kitose miestuose.

ALTO ir JAV LB

PRANESIMAS

Šių metų sausio 24 dieną Chicagoje įvykusiame Alto valdybos ir JAV LB Centro valdybos pasitarime, dalyvaujant PLB vicepirmininkui dr. Henrikui Brazaičiui ir Vliko vicepirmininkui Juozui Audėnui, buvo išklausyta dalyvių pasisakymai, pasikeista nuomonė ir konstatuota tokių pasitarimų nauda lietuvių išeivijos tautiško išlaikymo pastangoms ir Lietuvos laisvinimo darniam darbui. Pažadavta tokius pasitarimus šaukti ir ateityje nuomonių skitumams lyginti.

Svarstytas tarporganizacinis informavimas tarp Alto ir JAV LB valdybų ir finansų telkimo klausimas. Visų dalyvių pageidavta kvieisti lietuvių spaudos bendradarbius skelbti visapusišką ir teisingą informaciją.

REDAKCIJOS PASTABA:

Kadangi šiuo komunikatu yra raginama mūsų spauda apie įvairių veiksmų veiklą skelbti visapusišką ir teisingą informaciją, tai mes šia proga drįstame atsiųgti ir į paties pasitarimų komunikato turinį.

Pirmiausia, jame tepasakyta, kad įvyko pasitarimas, kad buvo išklausyta dalyvių pasisakymai ir pasikeista nuomonėmis. Bet tame pasitarime nebuvo visai visiškai nežinoma, nei kas ten buvo pasisakyta, nei kokiomis nuomonėmis pasikeista.

Kadangi skaitytojas iš to pranešimo visaiškai nieko nežino, tai jis šiuo atveju visaiškai nemato ir neįsivaizduoja to pasitarimo naudos "lietuvių išeivijos tautiško išlaikymo pastangoms ir Lietuvos laisvinimo darniam darbui".

Vadinasi, komunikatas yra tik šnekėjimas, kuriuo nieko konkrečiau nepasakyta, tad iš jo išplaukia tik viena išvada — nieko nežinome, kaip ir nežinojome.

KONSULATO IESKOMI

Beleckis, Juozas, Antano ir Elzbiotos sūnus, gimęs Stirnines km., Krekenavos vl., Panevėžio apskr., į JAV atvažiavo 1947-1949 m.

Gaičutis, Antanas, Jono sūnus, 1914 m. išvyko į JAV iš Ginitiško km., Linkmėnu par., Utenos apskr.

Kybartas, Kostas, kilęs iš Leliškių km., Skaudvilės vl., Tauragės apskr.

Leicius, Steponas, Povilo sūnus, g. 1926 m. Zem. Naukmiestyje. buvo išvežtas darbus komitetas, norima, kad solistą išgirstų kuo daugiau australų.

Lukoševičius, Feliksas, Prano sūnus, g. Svetlovskos km., Kėdainių apskr., 1931 metais gyveno Chicagoje.

Laneckas, Mykolas, buvo pradžios mokyklos mokytojas.

Maskoliūnas, Aleksandras, buvęs policijos tarnyboje.

Rudokas, Jurgis, Igno sūnus, kilęs iš Mankūnu km., Ukmergės apskr., į JAV atvykęs 1945 metais.

Ubartas, Stasys (Stanley), kilęs iš II Gudelių, Marijam-



Kairėje Louisianos gubernatorių John McKeithen, dešinėje Georgijos gubernatorių Lester Maddox. Jie yra priešingi mokyklų integracijai, kuri teismo sprendimu turi būti tuojau jų valstijose įvykdyta. Jie tam priekšias.

polės apskr. Gyveno Mahanoy City, Pa. Dar buvo žinomas kaip Hubert.

Iškomieji arba apie juos ką žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:
Consulate General of Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York, N.Y. 10024

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerbiamieji,

Sandaros 16 kuopa sausio 4 d. susirinkime nutarė nors mažą dovanėlę paremti Keleivį. Su šiuo laišku siunčiame \$15 čekutį ir linkime visam Keleivio štabui geros sėkmės.

Sandaros 16 kuopos izd. Vincas Mitrikas fin. sek. J. Krasinckas

Keleivio redakcija ir administracija nuosirdžiai dėkoja už linkėjimus ir auką.

DIDELĖ DOVANA
JAUNIESIEMS

Saunus penketukas. Tai rašytojo Juozo Švaisto pasaka apie penkis milžinus ir jų nuotykius, premijuota JAV LB Švietimo Tarybos 1965 metais surengtame apysakų jaunimui konkurse, gražiai Zitos Sodeikienės iliustruota, stipriais viršeliais, didelio formato 77 psl., išleista JAV LB Kultūros Fondo. Kaina \$3.00.

Ją galima gauti Keleivy.

ATSIUNTE PAMINETI

Lietuvos Vyčio pėdsakais. Juozo Stroliaus 1940-1945 m. atsiminimai ir įspūdžiai, 176 psl., išleido Chicago Lietuvos Literatūros draugija, kaina \$2.00.

Rimai ir Nerimai, parašė Vaidzantas, su Domo Veličkos gražia Vaidzanto asmeni apibūdinančia įžanga, iliustruota, redagavo Domas Velička, retesnių žodžių žodyrėli sudarė studentas Rimas Černius, apipavidalinimo prižiūrėjo dail. Adolfas Valeška, išleido Vaidzanto 100 metų sukakties proga Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 55 psl., didelio formato, kaina \$2.00.

Tiesiant kelią Lietuvos nepriklausomybei. Vaidzanto straipsnių rinkinys, redagavo Domas Velička, išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 40 psl., kaina \$1.00.

KAS NAUJO SUZINOTA
APIE MĖNULĮ?

Jau kuris laikas viso pasaulio žymieji mokslininkai įvairiais būdais laboratorijose tyrinėja astronautų iš mėnulio atskraidytas medžiagas, norėdami ko daugiau sužinoti apie jų amžių, sudėtį ir aplamą apie mėnulio prigimtį. Šiandien jau yra paskelbti kairurie tyrimų rezultatai.

Mokslininkai sutaria, kad mėnulis yra apie 4.6 bilijonų metų amžiaus. Tai maždaug toks amžius, kokio yra ir visa mums žinoma visata. Iki šiol buvo manoma, kad mėnulis yra jaunesnis, nes seniausios žemės uolos rastos tik 3.4 bilijonų metų amžiaus, o manyta, kad mėnulis susiformavo vėliau. Dabar ta nuomonė pasikeitė.

Mėnulyje rasta medžiagų, kurių nėra natūraliame stovy žemėje. Tuo tarpu mineralų, kurių turime žemėje, yra ir mėnuly, tikrai kitokioje sudėtyje, kitokių proporcijų junginiuose. Pav. titanimas žemėje reta, o mėnuly jo yra daug. Mėnulis sudėty yra rasta ir aukso, bet nedaug, tad neapsimoka jo ten kasti ir vežti žemėn.

Mėnulyje nerasta ir jokių gyvų organizmų žymių. Tai ten gyvybės nebuvo ir. atrodė, nėra, nors rasta tokių elementų, kurie yra reikalingi gyvų organizmų egzistavimui, kaip anglis, nitrogėnas, sieros rūgštis, deguonis ir hidrogenas.

Nerasta ir vandens žymių, nors jo gali būti ledo pavidale mėnulio gilumoje.

Yra davinų, kad mėnuly vyko įvairių vulkanų išsiveržimų, nes jo uolienos ne vienodo amžiaus.

Kolkas turimas žinias sušildęs, prieita nuomonė, kad mėnulis susiformavo beveik tuo pat metu kaip ir žemė.

Jis savstoviai susiformavęs saulės sistemoje ir keilaudamas erdvėje savo keilais, matyt, bus per daug priartėjęs prie žemės, ir šios traukimo jėga jį pagavo ir priėrišo.

Bet tai dar tik mažas žinių žiupnelis. Dar labai daug kas nežinoma ir pasidė tik po vėlesnių keilonių mėnulį ir po ilgesnių tyrimų

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

A. Sodeikai 80 metų

Buvęs operos solistas profesorius Antanas Sodeika už nuopelnus ugdant lietuvių operos meną, ilgąmetį vaisingą pedagoginį darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą, ryšium su 80-mis gimimo metinėmis apdovanotas "Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Garbės raštu".

Net sesuo negali parašyti teisybės

Tiesos sausio 18 d. laidoje išspausdintas Aldonos Matulaitytės, daktario Stasio Matulaitio dukters, labai šiltas straipsnis apie savo vyresniąją seserį Katrę Matulaitę-Poželienę, įžymaus komunisto, po gruodžio 17 d. perversmo sušaudyto, Karolio Poželos žmoną, kuriai sausio 18 d. būtų sukakę 70 metų amžiaus, jei ji 1938 m. balandžio 12 d. Minske nebūtų buvusi pačių komunistų nužudyta.

Aldona gražiai jausmingai aprašė savo sesers gyvenimą ir jos darbus komunistinio laimėjimo, bet nedrįso priminti, kas kaltas, kad tos ištikimos komunistinės gyvenimo buvo nutrauktas pačiam žydėjime.

Tiesą sausio 20 d. išspausdino žinia, kad sausio 19 d. Revoliucijos muziejuje buvo susirinkę "pagerbti atsidavusios kovotojos atminimą jos bendražygiai, sosti- nės mokyklų moksleiviai ir studentai", kad ten kalbėjo partijos istorikas R. Šarmaitis, revoliucinio judėjimo veteranai A. Daukša-Paškevičius, M. Chodosaitis, F. Vaišnoras, doc. K. Domaševičius ir kiti. Bet ar drįso bent vienas jų pasakyti visą teisybę?

V. Reimeris gavo Indijos premiją

Poetas Vacys Reimeris už Indijai skirtas savo eiles gavo tradicinę Neru premiją.

Nusipelnęs melioratorius

Melioracijos ir vandens ūkio ministerijos skyriaus viršininkui Robertui Matulioniui suteiktas nusipelnusio melioratoriaus garbės vardas.

Ir Lietuvoje blogi vandens reikalai

Amerikoje jau ne tik kalbama, bet šaukiama, kas bus, kai neturėsime gero vandens net atsigerti. Pasirodo, kad ta pati nelaimė yra ir Lietuvoje. Tuo reikalu sausio 9 d. rašo Tiesos technikos mokslų kandidatas, respublikos premijos laureatas Juozas Burneikis:

"Pirmiausia Lietuvoje pradedo "trokšti" Klaipėda. Šiauliai, Rokiškis ir kiti miestai. Laukiama, kad iš 24 respublikos pramoninių miestų po 30 metų 16 trūks vandens. Norint aprūpinti vandeniu šiuos miestus, teks tvenkinių pagalba reguliuoti upių nuotėkį arba permesti į jį kitų baseinų".

Tokių tvenkinių reikės bent 30-40. Šiauliams — Dubysos tvenkinys, Mažeikiams — Ventos, Telsiams — Virvytės, Plungei — Minijos, Utenai — Sventosios ir Ra-

šės, Rokiškiui — permetimas iš Sventosios, Panevėžiui ir Kėdainiams — nuotėkio permetimas iš Sventosios ir t.t.

Reikia susirūpinti ir upių teršimo sustabdymu. Dabar jau taip toli pažengta teršiant upes, kad Nevėžis ir Šešupė žuvis masiniai dvesiančios.

Ir jį apdovanojo

Už nuopelnus liaudies sveikatos apsaugoje ir aktyvų dalyvavimą visuomeninėje veikloje Onkologijos tyrimo instituto direktoriaus pavaduotojui — medicinos daktarui Borisui Luchtanui — suteiktas nusipelnusio gydytojo garbės vardas.

Susirūpino skyrybomis

Skyrybų skaičiaus okup. Lietuvoje didėjimas kelia rūpestį — tokią išvadą tenka daryti, pasiskaičius skaičių tyrimų laisvąsias rezimines spaudoje. Gyd. Z. Buslius, kaunietis, laiške Tiesai teigia, kad negalima tikėti standartiniams pareiškimui skyrybų atžvilgiu, kad, girdi, "neatitiko charakteriai". Sociologiniai ir statistiniai tyrimai rodo ką kita. Čia pateikiamas Lenkijos pavyzdys.

Lenkijoje, išnagrinėjus 2.000 skyrybų priežastis, pasirodė tokie motyvai: vieno iš sutuoktinių neįtikimybė, alkoholizmas, finansiniai sunkumai, pavydas, neįsimintinai, revoliucinio judėjimo veteranai A. Daukša-Paškevičius, M. Chodosaitis, F. Vaišnoras, doc. K. Domaševičius ir kiti. Bet ar drįso bent vienas jų pasakyti visą teisybę?

Gyd. Buslius mano, kad panašios priežastys gali būti ir Lietuvoje, ir jų pačios būdingosios tai alkoholizmas, finansiniai sunkumai, blogas butas.

Siūloma ir Lietuvoje steigti "specialų šeimyninių santykių kabinetą", kuriame patarimus teiktų pedagogai ir kiti specialistai. Iš viso, šeimos klausimus skatinama studijuoti ir net leisti tais klausimais atitinkamą literatūrą. (E)

Telsiai paaugo

Telsių mieste šiuo metu gyventojų skaičius siekia daugiau 20.000. 1959 metų gyventojų surašymo duomenimis, tada gyventojų šiame mieste buvo tik 13.000.

P. Galaunei ir V. Ruzgii 80 metų

Sausio 25 d. suėjo 80 metų amžiaus prof. Pauliui Galaunei, grafikui, meno istorikui, muziejininkui. Jo nuopelnai senovės paminklų apsaugos ir liaudies meno tyrinėjimo srityse yra milžiniški. Jis yra parašęs kelis šimtus straipsnių ir per 20 mokslo veikalų. Jo didžiulis veikalas "Lietuvių liaudies menas" pasirodė 1930 metais. Jis ir dabar nepaliauja rašyti. Netrukus uarsirodys jo knyga "Dailė ir kultūra". Dabar rašo "Lietuvių muziejų istoriją".

SOVIETIJOJE GERIAMA BE SAIKO

Ne naujiena, kad Sovietijoje girtuokliavimas labai didelis. Kad jis ten viršija visas ribas, rodo pačių aukštųjų vadų paskutiniuoju metu parodytas susirūpinimas dėl to vis didėjančio girtavimo.

Patys partijos galva Brežnevas Centro komiteto posėdy gruodžio mėnesį reikalavo "baigti daryti ceremonijas su girtuokliais, kurie daugumoj atvejų yra kalti dėl sovietinės pramonės gamybos sumažėjimo".

Po jo kalbos pakėlė "gvozdą" ir spauda. Rusijos respublikos vidaus reikalų ministras Šumilovas Sovietų Sąjunga reikalauja suvaržyti svaigųjų gėrimų pardavinėjimą. Jis siūlo uždrausti tuos gėrimus pardavinėti pasilinksminimams skirtose vietose, kavinėse, restoranuose, prie didžiųjų kelių, sumažinti svaigųjų gėrimų pardavimų skaičių, nepardavinėti jų šeštadieniais ir sekundadieniais, o paprastomis dienomis tik nuo 11 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Visa tai rodo, kad girtuokliavimas yra pasiekęs tokio laipsnio, kad tikrai reikia šaukti: "Gelbėkit!". Komunistai sako, kad kitur žmonės girtuokliauja dėl blogo gyvenimo, bet jie neaiškina, kodėl geriamą jų sukurtame "rojuje"?

LITUANO VAJUS

"Lituanus" yra vienintelis žurnalas laisvajame pasaulyje, kuris anglų kalba pristato lietuvių tautos padėtį gina jos reikalus prieš iskreiptą sovietų okupantų propagandą. Jame spausdinama Lietuvos istorijos, meno, kalbos ir literatūros studijos, ir tuo keliama mūsų studijuojančio jaunimo tautinis susipratimas. "Lituanus" siuntinėjamas į 97 laisvojo pasaulio kraštų universitetus ir bibliotekas. Jis išeina 4 kartus per metus. Metinė prenumerata \$5. Dabar vykdomas "Lituanus" vajus. Kviečiama jį užsakyti savo pažįstamam lietuvui arba sau šiuo adresu: Lituanus, P.O.Box 9318 Chicago, Ill. 60690.

Sukakties proga jam suteiktas nusipelnusio liaudies dailininko garbės vardas. Kitas, įžengęs į devintąją dešimtį, yra Vincas Ruzgas, taip pat didelių nuopelnų kultūros srityje vyras. Nepriklausomaj Lietuvoj jis buvo Kauno pedagoginio muziejaus, Kudirkos skaityklos steigėjas ir vedėjas, mokytojų profesinės sąjungos veikėjas, vienas Spaudos Fondo steigėjų, daug rašė įvairiais švietimo ir kultūros reikalais, išleides visą eilę vadovėlių. Jis ir dabar tebevadovauja Respublikiniam pedagoginiam muziejui ir teberašo. Bene paskutinis jo darbas — "Suaugusiųjų švietimas ir savišvietė Lietuvoje". Jis yra apdovanotas Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu ir suteiktas jam nusipelnusio mokytojo garbės vardas.

Lietuvos gyventojų surašymas

Gyventojų surašymas okupuotoje Lietuvoje (ir visoje Sovietų Sąjungoje) vyko š. m. sausio 15 d. Jam rengtasi jau nuo seniai. Visoje Lietuvoje buvo sudaryta 5.500 surašymo apylinkių ir surašymo darbą vykdė apie 11.000 surašinėtojų. Vilniuje, kaip paskelbė režiminė Elta, tą surašymą vykdė daugiau kaip 1.000 žmonių.

Tai jau penktasis gyventojų surašymas Sovietų Sąjungoje. Paskutinis įvyko 1959 metais. Skaiciavimas pradėtas sausio 15 d. ir vyko aštuonias dienas.

Kaip pastebi Valstiečių Laikraštis, šiuo metu Lietuvoje gyventojų skaičius siekia 3.1 milijono.

Šis skaičius gautas "apskaičiavimo būdu, kai pagrindu imama ankstesnė apskaita". Toliau pastebima, kad toks pagrindas po kiek metų pasensta, todėl, esa. J. Tautoms pasiūlius, vėl organizuojamas gyventojų surašymas.

Laikraštis dar nurodo įdomų bruožą. Surašymo tikslas — gauti tiksliai ir išsamias žinias apie gyventojų skaičių ir jų sudėtį. Tačiau... naujasis laikmetis verčias atsirasti "naujiems bruožams".

Pasirodo, to surašymo kelių valstybės-režimas siekia susekti, ir ypatingai "visuose respublikos miestuose", kiek gyventojų yra užimtų namų ūky ir ar jie norėtų būti kokiomis sąlygomis dirbti "liaudies ūky", atseit, pramonėje ir kitur.

Surašinėtojai, kalbėdamiesi su moterimis, jas klausinėjo, ar jos prižiūri vaikus iki 16 metų amžiaus ir ar norėtų juos atiduoti į vaikų darželius bei lopšelius?

Pasirodo, kad vaikų darželiuose trūksta vietų, vaikai lieka namuose, tad moterys skundžiasi negalinciomis dirbti pramonėje ar kitose ūkio šakose. Kiek tokių moterų yra, ar jos kartais "neklaidina" valstybės, pasilikdamos namuose — išaiškins surašinėtojai.

Gyventojų migracija, judėjimas — kitas opus klausimas, ir sausio 15 d. vykęs surašymas turėtų šį tą išaiškinti. Pav., į kokius miestus daugiausia vyksta kitur, ypač kaimuose, gyvenę? Pagaliau, kokios to kėlimosi priežastys? (Žinoma, iš kitur Lietuvos atskraustę rusai nenurodė tikrosios priežasties, būtent, ieškoti geresnio gyvenimo sąlygų, negu jų gyvenamose respublikose... -Red.).

Sausio 15-ji buvo būdinga ir reikalingu užrašyti atsakymų gausa. Kaikuriems gyventojams teko atsakyti net į 34 klausimus, ir tai buvo jauku šiaip prie apklausinėjimų pripratusiems.

Apskaičiuota, kad surašinėtojai visoje okup. Lietuvoje užrašė 45 milijonus klausimų. Kiekvienas surašinėtojas kaime surašė 500 žmonių, gi miestuose — 700 žmonių atsakymus.

Tiems atsakymams apdoroti veikė "Minsk" skaičiavimo mašina. Dabar beliks laukti skaičiavimo duomenų. (ELTA)



Denverio taksistas George Vance savo mašinoje rado keleivės pamirštus \$150.000. Gražius savininkai tą radinį, Vance gavo \$20 radybų...

ATOMINĖS LENKTYNĖS

Nors ir yra pasirašyta sutartis tarp didžiųjų valstybių, draudžiančios atominius užtaisus sprogdinti ore ir radioaktyviom medžiagom nuodėti atmosferą, bet tie naujų atominų ginklų bandymai vistiek vyksta. Nebojant tų atominį ginklavimąsi ribojančių sutarčių, visi tą "mirties žaislą" turintieji kraštai skubėta skuba dar daugiau atominų bombų prisigaminti.

Nuo 1963 metų sutarties dienų iki šiol jau buvo atlikti 256 bandomieji atominiai sprogdinimai, iš kurių 22 bombos sprogo ore.

JAV surengė 198 atominių sprogdinimus po žeme, iš kurių 30 buvo skirta naujų ginklų bandymams. Čia buvo bandymai priešraketinių raketų ir dar vadinamųjų daugiagalvių atominų raketų, galinčių nunešti vieną raketą kelis atominius užtaisus ir juos tiksliai išmėtyti prieš teritorijoje.

Sovietai per tą laiką atliko 33 požeminius atominius sprogdinimus ir gaminasi taip pat daugiagalves atominės raketas.

Prancūzija, kuri jokių atominį ginklavimąsi ribojančių sutarčių nepasirašė, ore išsprogdino 13 atominų užtaisų. Ji turi du povandeninius laivus, kurių kiekvienas ginkluotas 16 atominų raketų, o be to, turi ir lėktuvų, pajėgiančių nešioti atominės bombas.

Mažiausia šių atominų bandymų yra atlikusi Didž. Britanija. Ji po žeme išsprogdino tik du atominius užtaisus ir turi tik keturis atominės raketas ginkluotus povandeninius laivus.

Nauja kylanti atominė jėga yra raudonoji Kinija. Ji nėra susivariusi jokiais sutartimis ir atominį užtaisų bandymų atlieka tiek, kiek tik pajėgia. Ligi šiol ji surengė 10 atominų sprogdinimų, kurių dauguma buvo ore. Manoma, kad kinai jau turi apie 200 atominų bombų ir daro didelę pažangą tolimo skridimo raketų gamyboje. Šis Kinijos atominis stiprėjimas ypač nemalonis Sovietų Sąjungai.

Aplamai kalbant, kiek apie taiką bekalbėtume ir kiek be kokių humaniškių sutarčių besirašytume, o giltinė savo pareigos vistiek neužmiršta ir sistemingai žmonijai ruošia atominę pirtį mūsų pačių rankomis.

KELEIVIO PRENUMERATORIAMS KANADOJE

Kadangi Kanados doleriai yra 8% pigesni, tai prašome čekius ir money orderius išrašyti JAV doleriais, nes, jeigu jie bus išrašyti Kanados doleriais, tai tenka už juos primokėti 8%. Taip pat prašome daryti ir išsirašant iš Keleivio knygy.

Maloni naujiena knygų mėgejams!

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondas yra išleides vertingų knygų. Jis, norėdamas, kad tos knygos greičiau paplistų mūsų visuomenės tarpe, nutarė

JŲ KAINAS SUMAZINTI DAUGIAU NEGU PER PUSĘ

LIETUVA BUDO, Lietuvos nepriklausomybės akto pasirašytojo Stepono Kairio atsiminimų I tomas, 416 psl. Čia įdomiai pavaizduojamas lietuvių tautinio atgimimo laikotarpis iki 1905 metų. Priede daug dokumentų \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio atsiminimų II tomas, 480 psl.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

DIENOJANT, žymaus veikėjo, knygnešio karaliaus sūnaus Kipro Bielinio atsiminimų I tomas, 464 psl. Knygoje vaizduojamas spaudos draudimo metas, knygnešių laikai, jų organizacija ir kt., pridėta daug dokumentų

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

PENKTEJI METAI, Kipro Bielinio atsiminimų II tomas, 592 psl. Knygoje vaizduojamas 1905 m. revoliucijos sąjūdis Lietuvoje — pirmieji revoliuciniai "pamokslai", savos valdžios kūrimas, didieji dvarų streikai ir kt. Priede daug įvairių dokumentų.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, parašė Kipras Bielinis, 309 psl. Jeje vaizdžiai aprašomas komunistų teroras pabaltiečiai vergų stovyklose ir kt.

Kaina buvo \$2.50, dabar 75 centai

Jei bet kuri iš šių knygų prašoma pasiųsti paštu, tai pridėdama po 30 centų už kiekvieną. ĮSIGYKITE SIAS ĮDOMIAS KNYGAS!

Pinigus siųskite:

KELEIVIS
636 Broadway
So. Boston, Mass. 02127

Svarbios knygos

Buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus Atsiminimai ir mintys, 1-ji dalis 392 psl., kaina \$2.00 antroji dalis 336 psl. su abiejų dalių vardynu, kaina \$5.00 Perkar... abi dalis kaina tik \$6.50

Prof. P. Pakarklio Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai, 176 psl., kaina \$2.00

Prof. P. Pakarklio Senasis Prūsų teismas, 31 psl.: \$0.50 cent.

Prof. P. Pakarklio Popiežiaus bulės kryžiuočiams, 70 puslapių, kaina \$1.00

Frank Lavinsko Amerikos Lietuvių Laikraščiai nuo 1879 m. iki 1955 m. 190 psl. kieta virš. kaina seniau \$6.00, o dabar tik \$2.00

Cicagietės Ispūdziai komunistų pavergtoje Lietuvoj 15 puslapių, kaina \$1.00

Dan Ku vičio Magiškoju kilimo į Vilnių. 330 puslapių, labai įdomūs 1952 metų kelionės į Lietuvą aprašymas su nepaprastais nuotykių. Kaina \$3.00

Šitos knygos gaunamos Keleivio administracijos

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

Tebūna laukiamasis Jūsų svečias „KELEIVIS“! Užprenumeruokite jį savo bičiuliam!

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu



MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Gut mornink, Maik!
Au di du?

— O kodėl taip uždušęs, tėve?

— Bėgau pas tave, Maiki. Noriu pasakyti gerą naujieną.

— Gal kas prisiuntė ant naujų batų?

— Dar geriau kaip batai, Maiki. Visi turėsime gerą gyvenimą. Bus visko pilna.

— Nesapnuok, tėve.

— Maiki, čia ne sapnas. Pats prezidentas taip pasakė. Jėsa, reikalauja, kad kongresas paskirtų 10 milijonų visokiems pagerinimams. Sako, visiems turi būti geras gyvenimas.

— Tai tušti žodžiai, tėve.

— Kodėl tušti?

— Todėl, kad tai yra politinė propaganda. Tokia kalba Amerikos prezidentai pasako kasmet, pradedant naujuosius metus. Jos tikslas turėtų būti pranešimas apie krašto būklę, bet iš tikrųjų išsaina tik pasigyrimas savo politika, o kas bloga, tas nutylima.

— O ar buvo kas blogo?

— Blogiausias dalykas, tėve, yra karas, kurį prezidentas Nixonas seniai jau žadėjo užbaigti, bet vis dar neužbaigtas. Ir neatrodo, kad norima jį užbaigti. O karas neša kraštui baisius nuostolius.

— Cit, Maiki, nesiskusk. Aš tikiu, kad bus geriau. Juk prezidentas neklaidins žmonių. Jeigu sako, kad gyvenimas pagerės, tai ir pagerės. Pamatysi.

— Kai kam, tėve. Amerikoje ir dabar gerai. Pasakyčiau, kad net ir per daug gerai. Bet ne visiems. Pati valdžia pripažįsta, kad 10 milijonų žmonių badauja ir skursta, susikimę po keletą šeimų lušnyuose blakės maitina. Žmoniškų patalpų trūksta. Pasistatyti namų patys žmonės negali, nes neturi iš ko, o valdžia tik mokesčius renka ir eikvoja pinigų Vietnamo karui arba tuščioms lenktynėms su rusais ir mėnuli.

— Zinai, Maiki, gal tas ir teisybė, ka tu sakai, ba ir aš pats nesu satisfait. Va, reikėtų naujų šiusių, reikėtų ir naujos uniformos, ale

neturiu iš ko geriau apsiųngti. Teisybė, geri mano frentai prisiūcia ant makorkos, už ką aš jiems labai dėkingas, ale to neužtenka kitiems daiktams. Nu, ale visgi Amerikos prezidento aš dėl to nekaltinu.

— Dėl esamos padėties jis nekaltas, tėve. Čia kalta kapitalistinė santvarka. Bet ji reikia kritikuoti. kad jis ją santvarką giria ir čia pat pripažįsta, kad ji užteršė ežerų ir upių vandenį, kad ji užnuodijo orą, ir šaukia visus į kovą prieš tas blogybes. Jei tik kongresas paskirs tai kovai 10 milijonų dolerių, tai per penkerius metus jis, ponas Nixonas, išvalys visus ežerus ir orą, lyg tas graikų didvyris Herkulas, ką išvalė Augėjaus tvartus.

— Džiūsta minut, Maik. Uskuižmi, kad aš noriu pertraukti tavo kalbą. Pasakyk man davadlyviau, kokius tvartus tas didvyris valė?

— Jis buvo graikų mitologijos didvyris, tėve. Graikai tikėjo, kad jis buvo jų dievo Zeuso sūnus ir jau nuo pat mažens pasižymėjo didvyriškais darbais. Paaugęs jis atliko dvyliką tokių veiksmų, kokie paprastam žmogui būtų neįmanomi. Jis pagavo pasiutusį bulių, pasmaugė pašėlusį liūtą, sugavo auksaragi elnią, bet pats žymiausias jo atliktas darbas — tai Augėjos tvartų išvalymas. Tuose tvartuose per 30 metų stovėjo 3000 karalių jaučių, ir niekas jų nevalė. Dabar tas darbas jam buvo pavestas atlikti už bausmę. Ir jis išvalė tuos tvartus, nukreipdamas į juos dvi upes.

— Tai kodėl tu rokuoji, kad prezidentas Nixonas negalėtų išvalyti oro ir vandens?

— Todėl, tėve, kad tai neįmanomas darbas.

— Kodėl neįmanomas?

— Na, o kaip tėvas galėtų išvalyti orą, į kurį nuolat dumia fabrių kaminai, automobiliai ir orlaiviai, ypač vadinami "džetai"? O ką teršia ne tik dumiai, bet ir visokių chemikalų dujos. Norint nuo jų apsaugoti, reikėtų nustumti civilizaciją bent tūkstantį metų atgal,

Penkios savaitės Kanadoje

Jau rašiau Keleivio nr. 2 apie savo 5 savaitių viešnagę Kanadoje. Būdamas Edmontone pas draugus, turėjau progos nors iš lauko apžiūrėti lietuvių parapijos "bažnyčią", kuri vadinama parapijos namu, kad vyskupas nepasisavintų. Namas nemažas, viduje esanti nemaža salė, kuria naudojamas kultūriniais reikalam.

Calgary mieste lankiausi pas savo giminaitį Algirdą L., kuris čia atvyko 1933 m. dar būdamas mažas vaikas su savo mama (mano sesute). Išaugo jis žemės ūkyje gražiai kalba ir rašo lietuviškai, prasisiekęs ir medžiagiškai — turi savo aluminio "šapukę", sunkvežimį ir naują automobilį.

Man ten esant, pasitaikė metinė šventė — Stampede. Teko su visais ją švęsti, išgijus kubojiskias skrybėles, jaunesnieji pasipuošė ir baltais su aukštomis kulnėmis.

Senieji ateiviai čia turėjo Lietuvių klubą. Mano sūnėnas jame vaidino svarbų vaidmenį. Privaziavus naujų ateivių, jie ir tą klubą užvaldė, senų papratimų surengia gegužinių-piknikų.

Man esant, gegužinė buvo Dubauskų sodyboje. Prisirinko apie 40 asmenų, linkminosi grojant iš Lietuvos atsivežtų plokštelių muziką.

Pasakojo, kad čia yra pasiturinčių lietuvių, pavyzdžiui, Kučinskienė (Keleivio skaitytoja). Karpus, kuris laikomas net "pusmilijonierium".

Po šventės Algirdas mane paveziojo. aprodė vietomis kalnuotą miestą, naujas modernias kolonijas, draugus, kaimynus, kurių gal dauguma ukrainiečiai, nuoširdūs žmonės.

Iš ten vykau į Vancuverį. Autobusu reikia važiuoti 17 valandų. Nuo Banff National Parko, vertingiausios Albertos provincijos turistinės vietovės, prasideda milžiniški Rocky kalnai. 15 valandų teko važiuoti "tarp dangaus ir žemės", nes pažiūrėjęs į viršų, matai dangų, o žvilgtelėjęs žemyn, tuoj užsimerki, pamatęs begalinę prarają, į kurią nureidęjas jau ir savo kauliukų nebesurastum.

Išvažiavus iš kalnų, įtampa atslūgo. Čia jau gražios

valys, tėve. — nei vandens, nei oro. Apsisaugoti nuo visokių dūmų, dujų ir nuodų yra tik vienas būdas — tai sunaikinti civilizaciją, arba pabėgti nuo jos. Bet nėra kur nei bėgti, tėve.

— Ale tai visgi reikia Nixoną pagirti, kad trajina padaryti mums ką nors gero. Gal ir bus kokio pažitko.

— Naudos bus tik politikieriams, tėve. Jeigu kongresas paskirtų 10 milijonų dolerių, kaip Nixonas nori, tai visų pirma būtų organizuojamos visokios komisijos, valdybos, vadovybės, į kurias sulstytų tūkstančiai visokių "ekspertų" ir "specialistų", kuriems būtų mokamos riebios algos, kad atėję prezidento rinkimams, visi agituotų už poną Nixoną.

— Zinai ką, Maiki, aš dabar esiu pas Zacirką pasikalbėti apie šitą biznį.

— Nu, nereikėtų maudytis ežeruose.

— Ežeruose, iš kurių traukiamas į miestus vanduo, niekas ir nesimaudo, tėve, uždrausta. Bet negalima uždrausti fermeriams laistyti laukus nuodais, nes tada kirminai sunaikintų žmogaus maistą. Nuodais laistoma ne tik laukai, bet ir daržai ir sodai — viskas, kas pasėta ar pasodinta. O iš laukų, iš daržų ir iš sodų lietaus ir sutirpusio sniego vanduo sunėša nuodus į upes, o upėmis jie sueina į ežerus. Ir tai vyksta nuolat, tėve. Ne, ne, vandens neiš-

lygumos, didelės galvijų bandos, derlinga žemė.

Vancouvery turėjau draugų, su kuriais seniau teko draugauti ir dirbti Edmontone. Miestas didokas, gražus, švarus, klimatas čia, kaip sakoma, nei žiemą šalta, nei vasarą karšta.

Mano draugai J.K. ir V. V. gražiai įsikūrę, sodybos su sodeliais, daržais. Mane tuoj nusivežė prie Pacifico ir pagal vietas paprotį turėjau basas įbristi į vandenį ir nusiprausti. Paveziojo po milžinišką Stanley parką, kur auga aukšti stori raudonmedžiai, o pajūriais yra paplūdimiai milijonams vasarotojų ir turistų, kurių čia suvažiuoja iš visur.

Niekur nebuvau matęs tiek daug "hipių", kaip Vancouvery, kur jie spiečiasi sodely prie Hasting gatvės.

Nuvežė mane ir į indėnų kaimelį prie "kabančio tilto". Tiltas virš 230 pėdų prarajos, 4 pėdų pločio, judantis. Turėjau ir aš juo pereiti ten ir atgal. Sakė, kad aš jau ketvirtas lietuvis, kuris tą vasarą ėjo per tą "Krasnos tiltą".

Iš čia su draugu Jonu nuvažiuavom į Victorijos miestą didelėje saloje. Tai provincijos sostinė, gėlių miestas. Čia net gatvių šviesų stulpai apaugę žolynais, gėlėmis.

Dėkoju draugams Kandrotams, Valinskams, Vareikoms ir Bukiams už malonų priėmimą, parodytą nuoširdumą būnant jų gražiame mieste.

J.S.L.

ISSIAISKINO, KAS YRA ZYDAS

Izraelio aukščiausias teismas nutarė, kad žydas nebūtinai turi išpažinti žydų tikybą. Prieš tai ypač sukilo rabinai. Mat, jie Izraelį laikė religine valstybe. todėl visi žydai turį išpažinti žydų tikėjimą. Sakoma, kad dėl to galinti būti net ministrų krizė.

Bylą teisme iškėlė Izraelio pilietis žydas Shalit, vedęs anglę. Jis sakosi esąs ateistas, savo sūnų ir dukrą laikąs žydais, bet įstaigos atsisakiusios juos taip registruoti, todėl jis kreipėsi į teismą.



Inž. Peter Griffiths iš Liverpoolio (Anglijoje) maitina alkanus Biafros vaikus prie Port Harcourt ligoninės.

GEROS NAUJIENOS automobilių

pirkėjams
savo giminėms Lietuvoje ir USSR.

!!!
Mes kaip tik gavome labai mažą kiekį
naujausio modelio
ZAPOROŽEC ZAZ 966
(43 arklų jėgų)
KAINA \$1,850.00

Užsakymus siųsti tik iki vasario 28 d.
Kas pirmas ateina — tas bus pirmas aptarnaujamas
Skubėkite su užsakymu! Pristatymas garantuotas!

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Ave. South, New York, N.Y. 10003
Tel. 212-228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel. 215 WA 5-3455

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45 St., New York, N.Y. 10036

Tel. 212 CI 5-7905

PACAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019

Tel. 212-581-7729

JAU IŠSPAUDINTAS

"KELEIVIO" 1970 METŲ

Kalendorius

Jį redaguoja Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina \$1.00

Pernai pavėlavusieji kalendorių užsisakyti jo negavę, todėl nesivėlin kito šiemet jį užsisakyti.

Pinigus kartu su prenumerata arba atskirai siųskite adresu:

KELEIVIS

636 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

VISŲ PRENUMERATORIŲ DEMESIUI

Kaip jau esame skelbę, dabar metinė Keleivio kaina yra \$6.00. Jo atskiro numerio kaina 20 centų.

Mielie „Keleivio“ skaitytojai!

Jau metų metai skelbiame, kad, keisdami adresus, pranešumėte ir senąjį adresą, bet iki šiol dar nevisi pašo mūsų prašymo. Neturėdami seno adreso, visada rizikuojame pakeisti ne to, kuris prašo, nes visada gali būti bedrapavardžių. Tokiu atveju tenka klausti raštu senojo adreso, kas vėl gaišina laiką ir didina išlaidas.

Dalis skaitytojų iš viso nepraneša mums pakeisto adreso. Tada dažniausiai mums patarnauja paštas, bet už tai ima iš mūsų po 10 centų už kiekvieną tokį pranešimą. Tokių pašto laiškų gaunam vidutiniškai po du kasdien, kas sudaro 1 dol. išlaidų per savaitę, arba 52 dol. per metus. Taigi 10 prenumeratorių mokesčio.

Bet visų labiausiai mus vargina paraginimai sumokėti prenumeratą. Tokių paraginimų vidutiniškai išsiunčiame apie 50 kas savaitę, kurie kaštuoja 3 dolerius vien pašto ženklu. Pridėjus vokus, popierių, neskaitant darbo, susidaro kiti 3 dol. arba 312 dol. per metus, kurie praryja net 62 su viršum metinių prenumeratorių mokesčių. O Keleivio prenumerata ir taip jau labai pigi.

Šia proga tenka pastebėti, kad dažniausiai raginami tie patys skaitytojai kiekvienais metais kiti net po du kartus. Atrodo, nesunku būtų gavus pirmą paraginimą pasižymėti laiką ir ir ateity sekti.

Šiaip ar taip, visos išlaidos yra bergždžios ir niekam nenaudingos, bet mes vieni be skaitytojų pagalbos nesugebame ir nesugebėsime jų bent kiek sumažinti. Todėl didžiausias mūsų prašymas:

1. Keičiant adresus, pranešti ir senąjį adresą;

2. Pakeitus adresą, pranešti jį ne tik paštui, bet ir mums, ir

3. Mokėti prenumeratą, nelaukiant raginimų. Geriausia mokėti kiekvienais metais vis tuo pačiu laiku.

Laukiame Jūsų paramos.

Keleivio administracija

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitė ir Slapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai anglų kalbos žodynas, Viliaus Peteraičio, II taida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Introduction to modern Lithuanian, parašė Dambriūnas, Klimas ir Schmalstieg, 471 psl., didžiausias ir moderniausias anglų kalbantiems lietuvių kalbos vadovėlis, kaina \$7.

MOTERŲ SKYRIUS;

DOMAS VELICKA

Ar tikrai Vaidgantas nepaseno?

(Įvadas iš pirmo Pedagoginio Lietuviškosios Instituto Miesto Vaidganto knygos "Romanai ir Norimai")

Tautos turi žmonių, kurie niekada nesensta ir kurie niekada nemiršta. Tokių žmonių peizažas esti paremtas ir tų tautų istorinis likimas. Kokias būty Ameriką be Tomo Jeffersono ar be Benjaminio Franklino? Kokias būty Didžiąją Britaniją be Williamo Shakespearo? O Vokietiją be Goethės, be Schillero? Rusiją (ne sovietinę) be Nikolajaus Gogolio ar Fedoro Dostojevskio? Tai vis didelių tautų žmonės.

O Lietuva ar turi tokių niekad nesenstančių žmonių? Susidūręs su tokiais žmonėmis, ne vienas čia, tur būt, galės paklaipyti galvą ir, gal būt, nesvyruodamas atsakys: "Maža tauta — maži ir jos žmonės". Bet ar iš tikrųjų taip esti?

Jeigu iš geografinių duomenų mes spręstume apie tautos dvasinį didumą, tai būtų, jog tals pačiais geografiniais metais mes matuotume ir žmogaus asmenybės turinį, o tuo pačiu ir tautos dvasinį didumą. Ko, pavyzdžiui, būtų verta mūsų sprendimo išvada, jei tokiu geografiniu matu imtume matuoti raketų konstruktorių vokiečių daktarą von Brauną? Tą, kuris geografiškai priklauso žymiai mažesniai kraštui už Jungtines Amerikos Valstybes, kuriose tas Braunas dabar vadovauja skridimams į kitas planetas?

Tur būt, jau kai ką girdėjome ir apie lietuvių daktarą Algirdą Avižienį? Apie tą, kuris, kaip amerikiečių spauda skelbia, sukonstravęs "neįkylantį kompiuterį", nūdien vartojamą tarptautinę navigaciją?

Jis — tasai lietuvis daktaras Avižienis — juk geografiškai dar mažesnis tautos žmogus, negu vokiečių daktaras von Braunas. Bet žiūrėkite: jis — tasai lietuvis Avižienis — ir dar žymiai jaunesnis už Brauną — savo protinio potencialu įsikišavo į pačių didžiųjų valstybių intelektualų gretas.

Ar Amerikos techninės didybės kilime tik tas vienas lietuvis Avižienis teisingas? Ar daugiau tokių esama? O taip. Greta Avižienio šio metu tame pat tarptautiniuose skrydžių planavime dirba ir kitas panašaus amžiaus lietuvis — daktaras Arvydas Kliorė. Ir jo — Kliorės — protinė jėga čia ryškiai yra prasikišusi tarp daugelio didelių valstybės žmonių, kurie dabar planuoja pirmąjį žygį į Marsą.

Tai reiškia, jog tautų bei valstybių didumas matuojamas ne vien kvadratinėmis myliomis ar kvadratiniais kilometrais. Yra, kaip matome, dar ir kitos tautų didumo vertybės: tai jų kūrybinis potencialas, arba vidinė kūrybos jėga. Ir ji — toji vidinė jėga — yra esminė tautos egzistavimo sąlyga. Išsilisus tautoje kūrybinei jėgai, prarandami ir teritoriniai plotai. (Prisiminkime kad ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės likimą).

Lietuva būtų tikrai labai maža, jeigu ji neturėtų Kristijono Donelaičio, savo kūrybinio talento iškilusio greta Rytų ir Vakarų didžiųjų autorių.

Be Balio Sruogos be Vinco Krėvės... Lietuva būtų tokia pat maža, kaip ir Didžioji Britanija be Shakespearo, kaip Norvegija be Ibseno, kaip Vokietija be Goethės ar be Hauptmanno.

Be Mikalojaus Čiurlionio... Lietuva būtų tokia pat maža, kaip ir Belgija be Rubenso, kaip Italija be Titiano ar Michelangelo...

Be Kazimiero Būgos, be Jono Jablonskio Lietuva būtų tokia pat maža, kaip ir Vokietija be Prano Boppo ar be Adalberto Bezzenbergerio...

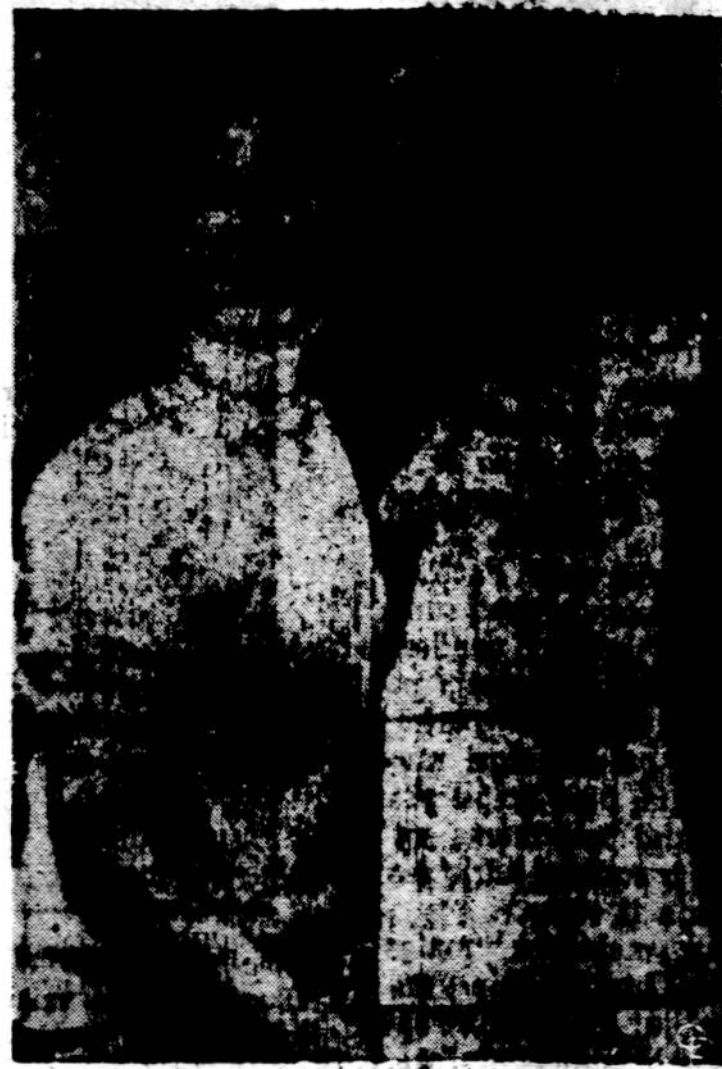
Ir taip toliau.

Tokie žmonės niekada nesensta ir niekada nemiršta. Jie yra tautų išlikimo, tautų dvasinės didybės kertiniai akmenys. Toks yra lietuvis ir kanauninkas daktaras Juozas Tumas-Vaidgantas, nuo kurio gimimo šiemet suėjo šimtas metų.

Vaidgantui buvo lemta gimti tokiu laikmečiu, kada Lietuvą turėjo užgrobusi carinė Rusija. Ta pati Rusija, kuri 1940 metais vėl pakartojė carų grobuonišką žygį imperialistinio bolševizmo vardu.

Vaidganto jaunystės laikais mokslą tegalėjo pasiekti tik kūrybiškai vertūs asmenybės. Ir asmenybės tokios, kurioms buvo ne vietas, kas valdo Lietuvą. Kaip rašai, kaip Vaidganto gyvyje veikla rodo, tokių asmenybių rūšių priklauso ir Vaidgantas.

(Pabaiga kitame numery)



Rita Warren su savo dukra Theresa. Warren atsisakė savo dukrą iš Brocktono mokyklos, kadangi dukrė negavo leidimo prieš pamokas 5 minutes išlikti. Warren agituoja, kad mokyklose vėl būtų leista liksėti maldų.

Festas Kiria

VAI, GRAŽU GRAŽU ANT KALNO

Vai, gražu gražu ant kalno,
Tik vėjelis žarna
Ir per dangų skleidžia pilką
Debesėlių skara.

Klientai plaukia mūšio upė,
Sukasi verpetai:
Žaidžia saulė ir išdžiūti,
Džiaugias metų metai.

Ir krūtinė tarsi žvietia
Žvaigždžių dainelėmis, —
Pasirytus per pasaulį
Skristi vėjelėliai.

Vai, meilia, gražus pasaulio,
Kaip jauna krūtinė,
Kur nuo amžių nepažįstama
Meilė bekratinė!

Seimininkams

Lietuviški švilpikai

2 av. bulvių, 2-4 šaukštai miltų, druskos.

Padažui: 3-4 uncijos lašinių, 3 kiaušiniai, šaukštas krakmolo, 4 šaukštai saldaus pieno.

Bulves išvirti su lupenomis, nulupti, sumalti. Subarus miltus, druską, suminkyti.

Iš gautos tešlos iškočioti colio storio volelį. Jį truputį iš viršaus suploti ir supiaustyti įstrižais 2-3 colių ilgio gabalais. Skardą ištepti riebalais ir į ją eilutėmis suglaudžiant sudėti švilpikus. Kepti ne per karštoje orkaitėje, kol švilpikai pasidarys gražios auksinės spalvos. Iškeptus švilpikus sudėti į pusdubę ir užvėsus leikite, palaikyti, kad suminkštėtų.

I stalą paduoti su šiaip paruoštu padažu:

Šviežius lašinius su-piaustyti pailgiais colio ar mažesniais gabaliukais ir iš-

spirginti. Kiaušinius (kartu trynius ir baltymus) išplakti, sumaišyti su pienu ir truputį vandens išleistu krakmolu, pasidaryti ir po truputį supilti į keptuvę su išspirgintais lašiniukais. Tą padažą maišant išvirti, supilti į padažinę ir duoti į stalą.

Iš aprašyto būdu paruoštos tešlos galima iškepti mažų švilpikų. Tada tada volelį reikia iškočioti plonesnį, ir švilpikus kepti ant viryklės keptuvėje su šaltu riebalu ar aliejumi. Į stalą paduoti su paspirgintais lašiniukais ar grietine, varške.

KODĖL NĖRA "PILSŲ" VYRAMS?

Senato komisijai vykdančiai viešą apklausą apie valstybės tarnybą išvengti reikalo, būrys jaunų moterų pradėjo skųstis: "Kodėl aš klausinėjamą stalo nėra nė vienos moters? Kodėl nėra pilniųjų vyrų? Kodėl tik moterys turi būti tos jūrų kauliūtės viešose išbandymuose? Kodėl valstybės bendrovės nurodo tų valstybės šaltinių žalingų padarinių?"

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė suliko atsakyti į kelis skaitytųjų klausimus teisinio pobūdžio. Tiesiogiai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laikite rankas pajūmė, kad esate keleivis skaitytujai.

Klausimus prašome siųsti tikintį šiuo adresu:

Dr. M. Šveikauskas, Attorney at Law.
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132.

Klausimas

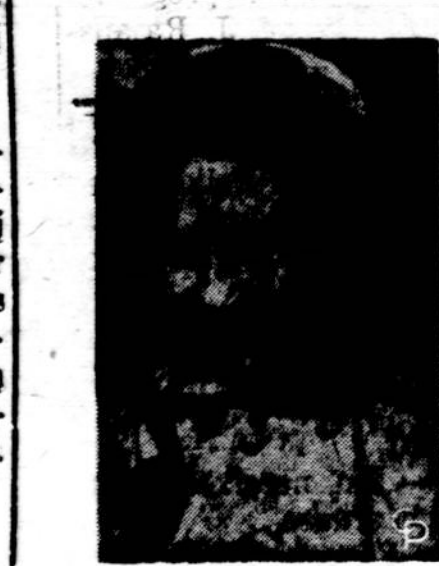
Esu viengungis, gyvenu vienas. Vieną naktį man skaudėjo dantį, ir aš iš pat ryto nutariau važiuoti pas lentinistą.

Pasiėmiau savo automobilį ir važiuoju. Netoli mano buto yra toks kampas, kuriame susiduria dvi pagrindinės gatvės (intersekcija). Ten yra ir šviesos. Man jos buvo žalios, ir aš sau važiuoju įprastu greičiu. Staiga žiūriu — išlekia mašina per raudonas šviesas ir važiuoja tiesiai į mane. Aš tuoj ant stabdžių ir suku į kairę, kad išvengčiau tos mašinos. Tai man pasisekė padaryti, tačiau repasisekė išvengti susidūrimo su priešais važiuojančia mašina. Aš tam nekaltam žmogui gerokai įvažiavau į užpakalinį šoną.

Visi išlipome iš automobilių. "Kaltojo" automobilio vairuotoja buvo apysenė moteris. Ji buvo baisiai išsigandusi. Sakėsi esanti kalta. Maniusi, kad tos šviesos yra mirkčiojancios (blinking lights), todėl ir važiuoju. Pasiėmiau vienas kitą registraciją ir leidimus (licences) ir nuvažiuoju: aš pas dentistą, o jie savo ke lais.

Kitą dieną aš vos galėjau atsikelti iš lovos. Šoną, nugarą ir blauzdą baisiai skaudėjo. Mano sesuo patarė būtinai nuvažiuoti pas daktarą. Daktaras apžiūrėjęs nerado nieko rimto, bet sakė kad reikia pailsėti ir pabūti kiek namie. Dabar jau praėjo trys savaitės, o man vis skauda nugarą ir kaklą. Negaliu miegoti ir nustoju apetito.

Pas daktarą jau buvau kokių šešis kartus, ir jokie pagerėjimo nėra.



Stalino dukrė Svetlana, pabėgusi iš Sovietų Sąjungos ir dabar gyvenanti New Jersey valstijoje prie Princeton miesto. Sovietų Sąjungos vyriausybė atsisakė jos pilietybės, nes ypač pabrėžė, kad ji turi būti pilietė. Ji labai taikiai pavaldavo ir sukritikavo sovietų komunistinę sistemą ir jos vadus. Ji jau ankščiau buvo viešai suėdžiūta sovietinėje spauda, o dabar pareiškė, kad ji nusprendė išsivaduoti iš Sovietų Sąjungos.

Lyg to neužtektų, gavau laiską iš savo draudimo bendrovės, kad priešakinio automobilio vairuotojas mane traukia atsakomybėn.

Prašau man pasakyti, kas dabar atsitiks? Ar neturėtu ta moteris, kuri buvo visų nelaimių kaltininkė, visiems už viską apmokėti? Juk ji turi ir draudimą, nes pas mus, Massachusetts, draudimą visi privalo turėti.

Labai prašau man pasakyti, ar aš galėčiau ją patraukti atsakomybėn už savo nelaimės ir už kitam žmogui padarytus nuostolius?

Skaitytujas

Massachusetts.

Atsakymas

Tamstos ieškinio reikalai:

Tamstos teisinė padėtis yra keblė. Massachusetts valstijoje vyrauja vadinamasis "impact" dėsnis. Tai reiškia, kad, jeigu nėra fizinio susidūrimo (impact) tarp įsėkovo ir atsakovo automobilio, — nėra teisinės atsakomybės. Praktiškai kalbant, vairuotoja, kuri važiuoja per raudonas šviesas yra kaltininkė. Tačiau teisiškai kalbant, ji neturi jokios atsakomybės nei Tamstos, nei kito automobilio vairuotojo atžvilgiu. Kadangi "apdraustasis asmuo" (insured) nėra teisiškai atsakingas, jo draudimo bendrovė yra visai be atsakomybės. Jei ta vairuotoja ir turėtų 100,000 dolerių draudimą, — bendrovė nė cento neišmokėtų, jeigu ji apdraustoji nėra teisiškai atsakinga.

Ieškinio prieš Tamstą reikalai: Tamstos draudimo bendrovės advokatas sugėbės įrodyti, kad Tamsta važiuoja "atsargiai" ir kad suidūrimas su priešakyje važiuojančiu automobiliu buvo neišvengiamas (unavoidable). Teismai, jei reikalaus atsidurti teisme, galėtų būti tos nuomonės, kad nebuvo teisinės atsakomybės. Jeigu ieškovas nori būti atlyginamas už savo nuostolius, jis turi įrodyti, kad atsakovas buvo "neatsargus" (negligent). Jei to nesugeba įrodyti, jis pinigų negaus.

Aplamai, yra sunku įtikinti vairuotoją arba keleivį (passenger), kad vien faktas, kad atsitiko automobilio katastrofa ir jog yra sužeidimų, neužtenka. Reikia būtinai įrodyti, kad būta "neatsargaus elgesio".

Žmogus gali būti sužeidžiamas, net užmušamas, tačiau, jei nėra teisinės kaltės (negligence), už tai nei jam, nei jo šeimai nebus atlyginama.

MIRE LIETUVOS ŽYDU GELBĖTOJA

Sausio 17 d. prie Paryžiaus senelių namuose mirė 76 m. amžiaus Ona Šimaite, nepriklausomą Lietuvos ilgą laiką dirbusi Kauno, vėliau Vilniaus universiteto bibliotekoje.

Karo metu, naciams pasiryžus sunaikinti žydus, vėlionė buvo viena didžiųjų jų gelbėtojų. Už tai naciai ją buvo 3 kartus suėmę, bet universitetui vis pavykdavo ją išlaisvinti. Bet pagaliau naciai pasodino ją į Pravienskių koncentracijos stovyklą, o iš ten pergėlė į Dachau, vėliau į tokia pat stovyklą Elzase. Ten ją išlaisvino atėję sąjungininkai.

Žydai ją buvo pasikvietę į Izraelį, paskyrę jai pensiją, bet ten ji negalėjo ilgai pabūti dėl klimato, todėl suėrėjo į Prancūziją ir čia baigė savo gyvenimą.

Jos gyvenimo kelrodis buvo meilė ir pagarba kitam žmogui, neatsižvelgiant kokios tautos ar tikėjimo jis bebūtų.

ROMANAI

Jurgis Gliuda, **LIEPSNOS IR APMAUDO ASOCIACIJA**, premijuotas romanas, 304 pusl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, **VIENISI PASAULIAI**, romanas, 265 pusl., kaina \$3.50.

D. Nendrė, **AIDAS TARP DANGORAIZIŲ**, romanas, 365 pusl., kaina \$5.

Vytautas Volertas, **SĄMOKSLAS**, premijuotas romanas, 279 pusl., kaina \$3.50.

Aloyzas Baronas, **PAVASARIO LIETUS**, 261 pusl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Alė Rūta, **ZEMĖS SAUKIMAS**, 305 pusl., kaina \$4.00.

Vincas Ramonas, **MILOTAS RYTAS**, 166 pusl., kaina \$2.50. Gaunama Keleivio administracijoje.

Jeromimas Ignatonis, **LOZIAL**, 301 pusl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, **NEMUNO SŪNUS**, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 pusl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, **NEMUNO SŪNUS**, II tomas, 428 pusl., kaina \$4.00.

Sally Salminen, **KATRYNA**, romanas, laimėjęs Švedijos literatūros premiją, 291 pusl., kaina \$5.00.

Petr. Tarulis, **VILNIAUS ROBAS**, 495 pusl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Jurgis Gliuda, **DELFINO ZENKLE**, premijuotas romanas, 234 pusl., kaina \$2.50.

Albina Beranauskas, **KARKLUPENUOSE**, premijuotas romanas, 224 pusl., kaina \$2.50.

Karys Alėmas, **UPE I RYTUS, UPE I SIAURĘ**, romanas I dalis, 325 pusl., II dalis 302 pusl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Alė Rūta, **KELIAS I KAIRĘ**, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 pusl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, **GYVENIMAS YRA DAILUS**, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 pusl., kaina \$2.50.

Vytautas Volertas, **UPE TEKA VINGIAIS**, romanas 332 pusl., kaina \$3.50.

Ka tik gavome:

Baltie Florists gēliu ir dovs
mā krautuve. 502 E. Broad
way, So. Bostone. Telefo-
nas AN 8-0489. Teu gaun-
mas ir koleivia.

173 Arthur Ave., Brockton, Mass. 02402. Tel 586-7209

Lithuanian Alliance of America
207 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

Kitos tokios knygos neturime.

Naudingiausia skelbtis Keleivyje!

Telefonas: 286-8764

Real Estate & Insurance
321 County Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-9045

katalogu!

Dr. J. Ginius yra filozofas, "Aids" žurnalo redaktorius. Jis gyvena Bostone, Mass.

100

Vilaže primenit Opa
 Douran, bilazija Nigrijan
 anika Don Carlos sosa. Ji
 re Hlafrij iz daber Nigrije su
 e hemite apu vobitit
 1941. Apollio Nigrijan vae
 ran. Yabha Gawa.

Real Estate & Insurance
321 County Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02111
Tel. 332-2645

Vietinės žinios

KAME IR KAIP MINĖSIME NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO SUKAKTĮ?

Bostono lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 52 metų sukaktį minės vasario 15 dieną 2 valandą popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos III aukšto salėje. (Tą dieną 10 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos, kuriose organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis).

I minėjimą pakviesti ankšti miesto ir valstijos pareigūnai, estų, latvių ir ukrainiečių atstovai.

Pagrindinis kalbėtojas bus Antanas Rinkūnas iš Toronto, meninę programą atliks solistė Daiva Mongirdaitė, kuriai akomponuos dr. Vytenis M. Vasyliūnas.

Minėjimą rengia Alto Bostono skyrius.

Visi kviečiami jau dabar taip savo reikalus suplanuoti, kad galėtumėte minėjime dalyvauti.

Gimbutai išsikėlė į Belmontą

Stasė ir dr. Jurgis Gimbutai iš Bostono išsikėlė gyventi į Belmontą. Dabar jų adresas toiks:

26 Gordon Terrace, Belmont, Mass. 02178.

J. Gaidelis sukūrė

Lietuvės motinos kantatą

Komp. Julius Gaidelis sukūrė muziką Lietuvės motinos kantatai. Žodžius parašė poetas Jonas Aistis.

Tuščia, kur seniau atėdavo per dieną 1,000 traukinių

Tokia dabar yra Pietų Bostono geležinkelio stotis. Ji statyta 1898 m. pertvarkyta 1931 m. 1912 metais į ją atėdavo ir išėdavo per dieną 1,000 traukinių.

Prašo patikslinti

Praeitame numery buvo parašyta, kad į Sovietų Sąjungos ambasadoriaus J. Tautose surengtą priėmimą iš Sovietų S-gos atvykusiem redaktoriam buvo pakviesta ir M. Kavaliauskaitė. Mus prašo patikslinti, kad tai nebuvo levos Kavaliauskaitės Janukėnienės dukterė. Tai visai kitas asmuo.

Streikuojantiems nemokės pašalpos

Seimelis atmetė įstatymo sumanymą mokėti nedarbo pašalpą streikuojantiems. Jeigu streikas užsitęsia ilgiau nei 6 savaites. Atmetas taip pat pasiūlymas mokėti nedarbo pašalpą visiem darbininkam, kai, nesusitarus dėl atlyginimo, darbdavys uždaro įmonę. (Dabar mokama tiems, kurie nėra tiesioginiai įvėlti į ginčą dėl atlyginimo).

Serga 500,000

Iš 5 milijonų Massachusetts valstijos gyventojų apie 500,000 serga gripu. Apkrečiamųjų ligų įstaiga mano, kad šiemet ta liga tiek nepaplis, kaip pernai, kada ja sirgo 35% visų gyventojų. Tos pačios įstaigos atstovo žodžiais, liga gal jau bus pasiekusi viršūnę.

Mokykloms \$84 milijonai

Bostono mokyklų taryba priėmė 1970 metų mokyklų biudžetą 84.6 mil. dolerių sumos, taigi net 16 su viršum milijonų daugiau negu 1969 metais.

Apie 80% visų išlaidų tenka algoms, kurios rugsėjo mėnesį buvo pakeltos.

Sveikina iš Floridos

Jonas Kasmauskas atsiuntė sveikinimų iš Lauderdale, Fla. Rašo, kad oras ten šiltas, visur gražu ir malonu.

Alto pirmininkas amerikiečių laikraštyje

Palankiausias mažumoms Bostono laikraštis Record-American išspausdino Alto skyriaus pirmininko inž. Br. Galinio nuotrauką, pažymėdamas, kad jis vadovaus Lietuvos nepriklausomybės 52 metų sukakties paminėjimui So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos auditorijoje.

Tiria valgymo įpročius ir jų poveikį sveikatai

Mass. viešosios sveikatos įstaiga vykdo platų gyventojų maitinimosi įpročių ir jų poveikio sveikatai tyrimą. Jį atlieka 23 medicinos ir dantų gydytojai ir kt.

I tiriamųjų skaičių pateko ir Albertas Puskepalaitis.

Mass. sąmata \$1.63 biliono

Gubernatorius Sargent įteikė seimeliui kitų metų, kurie prasidės liepos 1 d., sąmatą \$1.63 bil. Ji yra 75 milijonais dolerių didesnė, negu šių metų.

Labdarai skirta 39%, švietimui 18%, sveikatai—3%. Mokesčių didinti nenumatoma.

Gali išsikelti Patriotai

Kadangi futbolo komanda Patriots Bostone neturi tinkamos aikštės, tai ji grąsina išsikelti kitur, jei tokia aikštė nebus parūpinta iki kovo 15 dienos. Jei taip įvyktų, tai miestas turėtų apie 9 mil. dol. nuostolių.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$6.00.

Parduoda

Brockton, Montelos rajone, parduodamas 3 šeimų stiprus ir gražiai pastatytas namas. Kiekvienas butas turi po 4 kambarius. Mokesčiai, gaisro draudimas ir vanduo metams kainuoja tik 615 dol. Pirkėjas galėtų veltui gyventi. Kaina 15,900 dolerių. Informacijų skambinti: A.B.U. Realty, So. Boston, tel. 269-6198.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

169 Milbury St. WORCESTER, MASS. Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2806
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
I P E D I N I S
OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakarausis anksčiau susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTE
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trenčiadieniais—uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Lakrožžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome lakrožžius
siedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

dabar už visus indelius moka **5 1/2 %**

Nuo įdėjimo dienos — Be įspėjimo iš anksto — Kas mėnuo yra priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas

Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalna ir adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$173,000,000

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

R The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Rev. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

182 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-4629

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., šiek tiek šventadieniais ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

Tai veltui



Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų burnerį pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepsnai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpestingai atliekame tą darbą. Tuoj mus pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124.
24 valandų patarnavimas
GE 6 1204



Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtoje salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikvies. ti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skarytes, lietaučius, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Šeštadieniais 9-12

300 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-6764

Visų skyrių vedėja Aliona Adomonis